

Program PODRŠKA LOKALNIM SAMOUPRAVAMA U SRBIJI
U PROCESU EVROPSKIH INTEGRACIJA

60 godina
OSNOVANA 1953. GODINE

KA ČLANSTVU SRBIJE U EU – ULOGA LOKALNIH SAMOUPRAVA I STALNE KONFERENCIJE GRADOVA I OPŠTINA U PRISTUPNIM PREGOVORIMA

euintegracije.skgo.org

Stalna konferencija
gradova i opština

Savez gradova i opština Srbije

SWEDEN

Swedish Association
of Local Authorities
and Regions

KA ČLANSTVU SRBIJE U EU - ULOGA LOKALNIH
SAMOUPRAVA I STALNE KONFERENCIJE GRADOVA
I OPŠTINA U PRISTUPNIM PREGOVORIMA

Naslov:

Ka članstvu Srbije u EU – uloga lokalnih samouprava i Stalne konferencije gradova i opština u pristupnim pregovorima

Izdavač:

Stalna konferencija gradova i opština – Savez gradova i opština Srbije

Za izdavača:

Đorđe Staničić

Autor:

Vladimir M. Pavlović

Lektor:

Marijana Milošević

Dizajn:

Nikola Stevanović

Štampa:

Dosije, Beograd

Tiraž:

500

ISBN 978-86-88459-28-0

Stvaranje ove publikacije pomogla je Kraljevina Švedska u okviru programa „Podrška lokalnim samoupravama u Srbiji u procesu evropskih integracija“. Sadržaj publikacije je isključivo odgovornost SKGO.

KA ČLANSTVU SRBIJE U EU - ULOGA LOKALNIH SAMOUPRAVA I STALNE KONFERENCIJE GRADOVA I OPŠTINA U PRISTUPNIM PREGOVORIMA

Beograd, 2013. godine

Objašnjenje

Priručnik *Ka članstvu Srbije u EU - uloga lokalnih samouprava i Stalne konferencije gradova i opština u pristupnim pregovorima* je osmišljen tako da pruži čitaocu jasne i primenljive informacije. Priručnik sadrži posebne segmente koji prate osnovni tekst s ciljem da se čitaocu pruži pregledan, lak pristup tekstu i istovremeno omogućće jezgrovite informacije ali i smernice za one koji žele više.

Dodatne informacije

Informacije koje služe kao podrška osnovnom tekstu i pružaju širi osvrt na teme koje se obrađuju u tom delu teksta.

Obratite pažnju

Ključne poruke i pouke koje treba izvući iz konkretne situacije ili procesa.

Upućivanje na druge delove priručnika

Poglavlja priručnika su međusobno povezana i pojedina pitanja, teze ili teme se obrađuju u više poglavlja. Služi za lakše kretanje kroz priručnik radi povezivanja ili upoređivanja određenih informacija.

Preporuka za čitanje

Bibliografske jedinice u kojima se detaljno obrađuje konkretna tema ili pitanje. Dodatne bibliografske jedinice za one koji žele da saznaju više o određenoj temi, procesu ili oblasti kojom se bavi ovaj priručnik.

Sadržaj

7	Umesto predgovora: Pregovori Srbije za članstvo u Evropskoj uniji – ništa nije dogovoreno dok sve nije dogovoreno
9	1. Od pristupanja do pridruživanja
10	1.1. Proces stabilizacije i pridruživanja
12	1.2. Instrumenti procesa stabilizacije i pridruživanja
21	1.3. Proces stabilizacije i pridruživanja iz ugla lokalnih samouprava
25	2. Pristupni pregovori – definicija i suština
26	2.1. Pristupanje Srbije Evropskoj uniji – kratak osvrt
26	2.2. Šta su pristupni pregovori?
27	2.3. Priroda pregovaračkog procesa
31	2.4. Pregled pregovaračkih poglavlja
34	2.5. Pristup pregovaračkim poglavljima
37	3. Pristupni pregovori – strane u pregovorima i pregovaračka struktura Srbije
38	3.1. Evropska unija i države članice
40	3.2. Država kandidat – Srbija
67	4. Pristupni pregovori – faze u procesu pristupnih pregovora
68	4.1. Analitički pregled zakonodavstva (screening)
72	4.2. Izveštaj o analitičkom pregledu
74	4.3. Pregovaračke pozicije
79	4.4. Stupanje u članstvo
79	4.5. Ugovor o pristupanju

83	5. Učešće lokalnih samouprava i SKGO u procesu pristupnih pregovora
90	5.1. Uloga Stalne konferencije gradova i opština (SKGO) u procesu pregovaranja
95	6. Prilozi
96	Prilog 1. Hronologija Procesa stabilizacije i pridruživanja
100	Prilog 2. Aneksi i Protokoli Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju
101	Prilog 3. Hronologija Procesa pristupanja Srbije EU
102	Prilog 4. Zaključak kojim se usmerava i usklađuje rad organa državne uprave u procesu sprovođenja analitičkog pregleda i ocene usklađenosti propisa Republike Srbije sa pravnim tekovinama Evropske unije i njihove implementacije
110	Prilog 5. Zaključak kojim se usmerava i usklađuje rad organa državne uprave u postupku izrade pregovaračkih pozicija u procesu pregovora o pristupanju Republike Srbije Evropskoj uniji

Umesto predgovora:
***Pregovori Srbije za članstvo u Evropskoj uniji –
ništa nije dogovoreno dok sve nije dogovoreno***

Pristupanje Evropskoj uniji (EU) podrazumeva postepeni preobražaj Srbije u modernu evropsku državu. U tom smislu evropska integracija ne predstavlja spolja nametnuti standard, nego model kvalitetnijeg života koji želimo da postignemo radi sebe samih. Cilj evropske integracije nije samo da jednostavno uvede pravne tekovine EU u život jednog društva. Ona stremlji ka tome da prenese evropske standarde, vrednosti i ideale u logiku domaćeg društveno-političkog diskursa i u svakodnevno delovanje aktera uključenih u ove procese na svim nivoima, među kojima lokalne samouprave igraju ključnu ulogu.

Uspešan završetak pregovora o pristupanju Evropskoj uniji učiniće Srbiju delom jednog dinamičnog, višedimenzionalnog sistema osmišljavanja EU politika, donošenja odluka i kreiranja domaćeg pravnog poretka za koje nije lako naći jedinstveni (ponekad i dovoljno logičan) okvir delovanja. Neosporna je polazna teza da je primena standarda i vrednosti praktičnih politika EU i pravnih tekovina EU neophodan instrument koji bi lokalnim samoupravama u Srbiji trebalo da posluži da unaprede svoje razvojne politike i stvore pretpostavke za održivi socio-ekonomski razvoj lokalnih zajednica. Upravo zbog toga lokalne samouprave moraju biti aktivni učesnici, a ne pasivni posmatrači u pristupnim pregovorima, poslednjem koraku ka članstvu Srbije u EU.

„Ništa nije dogovoreno dok sve nije dogovoreno“ – ovo je jedan od principa na kojima se baziraju pristupni pregovori. Ne može se, dakle, govoriti o članstvu u EU dok se ne obezbede svi uslovi, pruže sve garancije i stvori praktično-političko okruženje na svim nivoima (od centralnog do lokalnog) koje će biti u stanju da osigura ostvarenje ciljeva politika EU i punu primenu pravnih tekovina Evropske unije.

Pregovori o pristupanju Srbije Evropskoj uniji za lokalne samouprave u Srbiji će doneti neminovnost uspostavljanja i održavanja partnerstava sa pregovaračkom strukturom Srbije i centralnim nivoom vršenja vlasti; nužnost insistiranja na boljoj vertikalnoj i horizontalnoj koordinaciji u svim fazama procesa pregovaranja; kao i zagovaranje

dalje decentralizacije i dekoncentracije vlasti i grčevitu borbu za finansijsku održivost i nezavisnost u vršenju nadležnosti.

Lokalne samouprave imaju odgovornost polaganja računa sopstvenim građanima, a koja potiče iz same prirode izbora i političkog predstavljanja, pa zato one moraju biti deo procesa pregovaranja za članstvo Srbije u EU. Njihova pozicija je jedinstvena u tom smislu da imaju mogućnost da motivišu i organizuju lokalne aktere da razviju viziju zajednice u kojoj žive i kojoj pripadaju, te da u skladu sa tom vizijom teže postizanju konsenzusa o prioritetima razvoja, razvijaju aktivnosti za ostvarivanje tih prioriteta, grade partnerstva i promovišu saradnju na različitim nivoima radi rešavanja problema. Sve navedeno treba da vodi samo jednom cilju – poboljšavanju kvaliteta života. Evropska integracija potpomaže ove procese i pruža im dodatni kvalitet – zato su lokalne samouprave neizostavni deo svih faza ovog procesa.

Cilj ovog priručnika jeste da pomogne čitaocima da pokušaju da razumeju logiku, ciljeve i praktične posledice procesa pridruživanja i pristupanja Srbije Evropskoj uniji. On, takođe, pruža osnovne informacije neophodne za razumevanje suštine pristupnih pregovora i mapiranje aktera uključenih u ovaj proces. Naročita pažnja je posvećena načinu na koji se vode pregovori. Priručnik se, konačno, bavi i izazovima i mogućnostima pristupnih pregovora za lokalne samouprave i Stalnu konferenciju gradova i opština kao jedinu asocijaciju gradova i opština Srbije.

Priručnik je nastao kao rezultat aktivnosti unutar programa „Podrška lokalnim samoupravama u Srbiji u procesu evropskih integracija“ (komponenta: Pristupanje Srbije EU i uticaj na lokalni nivo vlasti) koji u partnerstvu izvode Stalna konferencija gradova i opština (SKGO) i Švedska asocijacija lokalnih vlasti i regiona (SALAR) uz finansijsku podršku Kraljevine Švedske.

Stranice koje su pred vama nastale su kao rezultat intenzivne saradnje sa profesionalnim timom SKGO koji je autoru priručnika nesebično stavio na raspolaganje svoje baze podataka, kontakte i izvore, zbog čega im posebno zahvaljujem.

U Beogradu, decembar 2013.

Vladimir M. Pavlović

1. OD PRISTUPANJA DO PRIDRUŽIVANJA

*Instrumenti Procesa
stabilizacije
i pridruživanja*

*Proces stabilizacije
i pridruživanja iz ugla
lokalne samouprave*

1. Od pridruživanja ka pristupanju Evropskoj uniji

1.1. Proces stabilizacije i pridruživanja

Proces integracije Srbije u Evropsku uniju (EU) odvija se kroz dva međusobno uslovljena i povezana procesa – pridruživanje i pristupanje. Svaki od ovih procesa sastoji se od niza faza i podfaza i prelazak u narednu fazu procesa podrazumeva ostvarivanje, u načelu, jasno definisanih kriterijuma. Iako pridruživanje predstavlja proces koji prethodi pristupanju, u pojedinim segmentima (npr. usvajanje ciljeva EU politika i usaglašavanje sa pravnim tekovinama EU) ova dva procesa su suštinski isprepletena.

Pridruživanje Srbije EU odvijalo se u okviru Procesu stabilizacije i pridruživanja (PSP). Evropska unija je 1999. godine pokrenula za države Zapadnog Balkana Proces stabilizacije i pridruživanja čiji je cilj stabilizacija celog regiona, kao postkonfliktnog područja, i otvaranje perspektive članstva u EU. Proces stabilizacije i pridruživanja predstavlja posebnu osmišljenu vrstu strateškog pristupa EU regionu koji je definisan kao Zapadni Balkan, a koji čine Albanija, Bosna i Hercegovina, Republika Makedonija, Srbija, Hrvatska i Crna Gora.

Termin **Zapadni Balkan** je praktično-politička tvorevina osmišljena da bi se ova grupa država jasno razlikovala od država u regionu koje su već uspostavile odnose sa EU, ali i da bi se ustanovio jedan regionalnih pristup koji je istovremeno prilagođen situaciji u svakoj od pomenutih pet zemalja. Termin je definisan dokumentima nastalim na Samitu Saveta ministara EU u Feiri (1997. godine), zvanično predstavljen Zagrebački samitom (2000. godine) i unapređen Samitom u Solunu (2003. godine).

Osnovni cilj PSP-a je stabilizacija i pridruživanje EU uz jasno definisanu perspektivu za Albaniju, Bosnu i Hercegovinu, Republiku Makedoniju, Srbiju, Hrvatsku i Crnu Goru koje po prvi put imaju priliku da, na temelju njima prilagođenog pristupa, postanu države članice EU. Na ovaj način uspješni rezultati pojedinačnih država Zapadnog Balkana u procesu pridruživanja (kasnije i pristupanja) EU nisu uslovljene pozicijom regiona kao celine. Najbolji dokaz suštinskog funkcionisanja ovakvog pristupa jeste pristupanje i pridruživanje Hrvatske EU koja je najdalje otišla u ovom procesu i od jula 2013. godine postala 28 država članica EU.

Unutar Procesu stabilizacije i pridruživanja kao osnovni ciljevi postavljeni su:

- a) jačanje demokratije i vladavine prava;
- b) poštovanje ljudskih i manjinskih prava;
- c) postizanje mira i stabilnosti u regionu;
- d) održivi ekonomski razvoj i
- e) jasno definisana i izražena evropska perspektiva čitavog regiona.

PSP teži tome da kroz realno dostižno članstvo zemalja Zapadnog Balkana u EU utiče na reforme i demokratizaciju, ali i na održivu regionalnu saradnju kao temelj stabilizacije celokupnog regiona.

Proces stabilizacije i pridruživanja je dodatno unapređen Deklaracijom iz Soluna. Ovim dokumentom PSP je obogaćen elementima koji su bili sastavni deo dotadašnje politike proširenja EU. Ovi elementi su primenjivani u okviru pristupnih strategija EU za države Centralne i Istočne Evrope, i to u podmaklim fazama njihovog pristupanja. Solunskom agendom za Zapadni Balkan definiše se i promoviše Partnerstvo za evropsku integraciju tj. Evropsko partnerstvo. U okviru Evropskog partnerstva za svaku pojedinačnu državu Zapadnog

Balkana (dakle i Srbiju) definišu se kratkoročni (jedna do dve godine) i srednjoročni prioriteti (tri do pet godina) kojima se mnogo preciznije definišu ciljevi, prioriteti i redosled političkih, pravnih, ekonomskih, institucionalnih i drugih reformi. Iz perspektive Republike Srbije ostvarenje ciljeva Procesu stabilizacije i pridruživanja podrazumeva suštinsko unapređenje odnosa sa EU i državama u regionu.

1.2. Instrumenti Procesu stabilizacije i pridruživanja

Evropska unija je za potrebe ostvarivanja ciljeva Procesu stabilizacije i pridruživanja osmislila i primenjuje čitav spektar instrumenata. Ovi instrumenti su definisani na osnovu pozitivnih iskustava u definisanju i primeni sličnih instrumenata razvijenih od strane EU za zemlje Centralne i Istočne Evrope. Srbija je u okviru Procesu stabilizacije i pridruživanja koristila, a i dalje koristi sve instrumente koje je EU razvila za uspešno i održivo upravljanje ovim procesom.

 Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju je specifičan međunarodni ugovor kojim se omogućuje viši, unapređeni oblik političke, ali i suštinske institucionalne, pravne i ekonomske saradnje između Evropske unije i države koja je obuhvaćena Procesom stabilizacije i pridruživanja. Ovakav oblik saradnje podrazumeva da država kandidat ostvaruje određena prava koja su na raspolaganju državama članicama EU, pri čemu obim uživanja tih prava zavisi od konkretne faze pridruživanja.

Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju je međunarodni ugovor čije su potpisnice Srbija sa jedne strane, te Evropska unije i njene države članice sa druge strane. Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju je

Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju (SSP) predstavlja ključni instrument Procesu stabilizacije i pridruživanja.

mešoviti sporazum što znači da ima političke, ekonomske i pravne elemente. Imajući u vidu složenu i dugotrajnu proceduru ratifikacije u državama članicama, sam Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju prati Prelazni trgovinski sporazum (zvaničan naziv sporazuma je Prelazni sporazum o trgovini i trgovinskim pitanjima).

Prelazni trgovinski sporazum reguliše trgovinske odnose između pridružene države i Evropske unije do stupanja na snagu Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju. Ovaj sporazum se sklapa na neodređeno vreme.

Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju i Prelazni trgovinski sporazum (PTS) između EU i Srbije su potpisani 29. aprila 2008. godine. Srbija je počela jednostrano da primenjuje PTS 1. januara 2009. godine. EU je 8. decembra 2009. godine počela sa privremenom primenom PTS-a. PTS je stupio na snagu 1. februara 2010. godine. Savet ministara EU 14. jula 2010. godine donosi odluku o početku ratifikacije Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju u zemljama članicama EU. Evropski parlament je 19. januara 2011. godine ratifikovao Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju. U julu 2013. godine je završen proces ratifikacije Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju od strane država članica EU. Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju je stupio na snagu 1. septembra 2013. godine, a PTS se stavlja van snage.

O hronologiji
Procesa
stabilizacije i
pridruživanja
vidi više u
Prilogu 1
na strani **96**

Prelazni trgovinski sporazum se zaključuje samo između EU i pridružene države i stupa na snagu po njegovom usvajanju od strane Saveta ministara i pridružene države. Privremenim trgovinskim sporazumom regulišu se pitanja u vezi sa trgovinom: a) slobodno kretanje roba – industrijskih, poljoprivrednih proizvoda i sl.; b) tržišna konkurencija; c) industrijska, intelektualna i trgovačka svojina; d) carine. Privremeni trgovinski sporazum se primenjuje sve dok Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju ne stupi na snagu.

Ciljevi Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju potpisanog između Srbije i Evropske unije su sledeći:

- a) Podržavanje napora Srbije u jačanju demokratije i vladavine prava;
- b) Doprinos političkoj, privrednoj i institucionalnoj stabilnosti u Srbiji, kao i stabilizaciji regiona;
- c) Obezbeđivanje odgovarajućeg okvira za politički dijalog, da bi se omogućio razvoj bliskih političkih veza između strana;
- d) Podržavanje napora Srbije da razvija privrednu i međunarodnu saradnju između ostalog i kroz usklađivanje svog zakonodavstva sa zakonodavstvom Evropske unije;
- e) Podržavanje napora Srbije da završi traniziciju u funkcionalnu tržišnu privredu;
- f) Unapređenje skladnih ekonomskih odnosa i postepeno stvaranje zone slobodne trgovine između Evropske unije i Srbije;
- g) Podsticanje regionalne saradnje u svim oblastima obuhvaćenim ovim Sporazumom.

Stupanjem na snagu Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju Srbija je dobila status države pridružene Evropskoj uniji. U praktično-političkom okviru Evropske unije ovo je najtešnja veza koju jedna država nečlanica može da ostvari sa EU. Potpisivanjem Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju Srbija (kao nezavisna država) ostvaruje po prvi put sa Evropskom unijom blisku saradnju u kojoj su obaveze i prava utemeljena, jasno definisana i zagarantovana ugovornim odnosom između dve strane.

Sporazumom o stabilizaciji i pridruživanju nije predviđeno da će Srbija kao strana potpisnica postati država članica Evropske unije.

Ciljevi, sadržina i priroda Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju, međutim, jasno ukazuju na to da Srbija ima aspiraciju da postane država članica i da, u tom kontekstu, potpisuje ovakav sporazum.

Dve najvažnije obaveze koje je Srbija preuzela ovim sporazumom biće:

a) *Uspostavljanje zone slobodne trgovine* – Zona slobodne trgovine biće uspostavljena ukidanjem svih carina i količinskih ograničenja, kao i drugih mera jednakog dejstva, s izuzetkom pojedinih poljoprivrednih i ribljih proizvoda, u međusobnoj trgovini proizvodima poreklom iz Srbije i Unije u prelaznom roku od šest godina od potpisivanja Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju.

Carine na robu iz EU, količinska ograničanje i druge mere jednakog dejstva biće potpuno ukinute 1. januara 2014. godine. Izuzetak od ovoga će predstavljati određeni poljoprivredni proizvodi za koje će carina ostati i nakon uspostavljanja zone slobodne trgovine. U ovu kategoriju spadaju npr. određeni mlečni proizvodi, meso i proizvodi od mesa, duvan, šljive, jabuke, slatka paprika.

Stupanjem na snagu Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju Srbija će ukinuti carine na industrijske proizvode koji su poreklom iz Evropske unije, osim za proizvode za koje će carine biti ukinute tokom prelaznog perioda predviđenim samim Sporazumom (osetljivi proizvodi – posle tri godine, veoma osetljivi – posle pet godina i najosetljiviji – posle šest godina od početka primene Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju).

b) *Usklađivanje zakonodavstva Srbije sa pravnim tekovinama Evropske unije u određenim oblastima* – Proces usklađivanja se, u kontekstu

Ukidanje carinske zaštite za ove proizvode biće predmet pregovora o članstvu Srbije u EU.

Spisak
protokola i
deklaracija
donesenih
uz SSP vidi u
Prilogu 2
na strani **100**

primene Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju, naročito sprovodi u sledećim oblastima: konkurencija i državna pomoć, pravo intelektualne svojine, javne nabavke, standardizacija, metrologija, akreditacija i ocena usklađenosti, zaštita potrošača i jednake mogućnosti za žene i muškarce. U ostalim oblastima Srbija i EU će saradivati kako bi propisi Srbije bili što usklađeniji sa propisima EU. Potpuno usklađivanje u tim preostalim oblastima, koje nisu obuhvaćene Sporazumom o stabilizaciji i pridruživanju, obavice se do momenta stupanja u članstvo i predmet su pregovora o stupanju u članstvo.

Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju između Srbije i Evropske unije ima sledeću strukturu:

- Preambula;
- Opšta načela;
- Politički dijalog;
- Regionalna saradnja;
- Slobodan protok robe;
- Kretanje radnika, poslovno nastanjivanje, pružanje usluga, kretanje kapitala;
- Usklađivanje pravnih propisa, njihovo sprovođenje i pravila konkurencije;
- Pravda, sloboda i bezbednost;
- Finansijska saradnja i
- Institucionalne, opšte i završne odredbe.

Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju pored ovih celina sadrži i prateće anekse i protokole, kao i određene deklaracije kojima se definiše značenje i sadržina pojedinih pojmova ili članova u Sporazumu.

Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju za Srbiju ima dvostruki značaj:

a) Srbiji se pruža mogućnost uključivanja u unutrašnje tržište EU,

budući da se ovim Sporazumom između Srbije i EU stvara zona slobodne trgovine i

b) Potpisivanje i primena Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju predstavlja značajan korak ka članstvu u Evropskoj uniji.

Pored stupanja u ugovorni odnos sa Evropskom unijom Proces stabilizacije i pridruživanja je omogućio Srbiji i korišćenje autonomnih trgovinskih preferencijala kao instrumenta koji omogućava bescarinski promet i stimuliše izvozni potencijal zemlje. Stupanjem na snagu Prelaznog trgovinskog sporazuma i nakon toga Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju autonomni trgovinski preferencijali se više ne primenjuju (ovu materiju pokrivaju sporazumi, kojima se garantuje bolji položaj Srbije na tržištu EU).

Pored Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju jedan od najpoznatijih instrumenata Procesu stabilizacije i pridruživanja jesu **finansijski instrumenti**. Prvo je to bio program CARDS (Community Assistance for Reconstruction, Development and Stabilisation), podeljen na regionalni i nacionalni CARDS koji je osmišljen sa ciljem da omogući stabilizaciju i oporavak regiona Zapadnog Balkana sa naročitim naglaskom na: stvaranje institucionalno-pravnog okruženja za unapređenje demokratije i vladavine prava, poštovanje ljudskih prava, unapređenje uloge organizacija civilnog društva, slobodnih i nezavisnih medija, kao i borbe protiv organizovanog kriminala.

Budžet CARDS programa za period 2000–2006. godine iznosio 4.65 milijardi evra i bio je namenjen nastavku reformi i uspostavljanju održivog ekonomskog razvoja, ali i smanjenju siromaštva, unapređenju politike obrazovanja i zaštiti i unapređenju politike životne sredine. Od 2007. godine program CARDS zamenjuje Instrument za predpristupnu pomoć (IPA). Priroda IPA programa je unekoliko

drugačija u odnosu na CARDS program jer on podrazumeva da su države korisnice ovog programa kandidati ili potencijalni kandidati za članstvo u EU. Instrument za predpristupnu pomoć počiva na procedurama koje su ustanovljene kao jedinstvene za sve zemlje Zapadnog Blakana. Specifičnost ovog programa ogleda se u tome što količina opredeljenih sredstava i njihova namena zavise od napretka u procesu evropskih integracije svake pojedinačne države korisnice IPA programa.

Instrument za predpristupnu pomoć ima za cilj da olakša ekonomsku i društvenu transformaciju koju pristupanje Evropskoj uniji podrazumeva. Ukupan budžet Instrumenta za predpristupnu pomoć za period od 2007. do 2013. godine iznosio je 11,468 milijardi evra. Višegodišnjim indikativnim finansijskim okvirom i Višegodišnjim

Višegodišnji indikativni finansijski okvir (Multi-annual Indicative Financial Framework) utvrđuje Evropska komisija i njime se predstavlja indikativna preraspodela sredstava iz IPA programa, i to po državi korisnici i po svakoj od pet komponenti IPA. Višegodišnji indikativni finansijski okvir se definiše za trogodišnji period i njime se obrazlažu kriterijumi za alokaciju finansijskih sredstava imajući u vidu potrebe, ali i kapacitet države korisnice za povlačenje i upravljanje sredstvima ovog programa.

Višegodišnji indikativni planski dokument (Multi-annual Indicative Planning Document) priprema Evropska komisija posebno za svaku zemlju koja ima status potencijalnog kandidata ili kandidata za članstvo u Evropskoj uniji. Višegodišnji indikativni planski dokument definiše prioritete i sredstva za ostvarivanje definisanih prioriteta u svakoj od država Zapadnog Balkana u procesu evropskih integracija. Usvojeni prioriteta moraju da budu u skladu sa ciljevima strategije proširenja Evropske unije, prioritetima Evropskog partnerstva za Srbiju i godišnjim izveštajima o napretku u procesu pristupanja Srbije Evropskoj uniji. Dokument se priprema za period od tri godine i revidira se na godišnjem nivou.

indikativnim planskim dokumentom utvrđena su pravila i procedure korišćenja Instrumenta za predpristupnu pomoć.

Instrument za predpristupnu pomoć sastoji se od pet komponenti:

Komponenta 1: pomoć tranziciji i izgradnja institucija

Cilj ove komponente je da pruži podršku u procesu pristupanja Evropskoj uniji, kroz primenu standarda i vrednosti EU politika, usklađivanju zakonodavstva sa pravnim tekovinama EU i jačanju kapaciteta institucija na različitim nivoima vlasti.

Komponenta 2: prekogranična saradnja

Cilj ove komponente je stvaranje održive regionalne saradnje između pograničnih, najčešće privredno zaostajućih regiona između država koje imaju zajedničku granicu, a koja se realizuje sprovođenjem projekata uz obostrani interes.

Komponenta 3: regionalni razvoj

Cilj ove komponente je unapređenje ekonomske i socijalne kohezije kroz razvoj nacionalnih saobraćajnih mreža i transevropskih mreža, zaštitu i unapređenje životne sredine, upravljanja različitim tokovima otpada, vodosnabdevanja, upravljanja otpadnim vodama i kvalitetom vazduha, energetske efikasnosti i obnovljivih izvora energije i razvoj regionalne konkurentnosti kroz podsticanje preduzetništva i zaposlenosti.

Komponenta 4: razvoj ljudskih resursa

Ova komponenta ima za cilj da doprinese ekonomskoj i socijalnoj koheziji i ostvarenju prioriteta Evropske strategije zapošljavanja u oblasti zapošljavanja, obrazovanja, obuke i socijalne inkluzije.

Komponenta 5: ruralni razvoj

Komponenta pruža podršku održivom poljoprivrednom i ruralnom razvoju kroz poboljšanje tržišne efikasnosti i usvajanje standarda Evropske unije u ovim oblastima, podršku uspostavljanju grupa proizvođača i ulaganja u preradu i plasman poljoprivrednih i ribarskih proizvoda, sprovođenje mera u oblasti životne sredine u poljoprivredi i poboljšanje i razvoj ruralne infrastrukture.

Svih pet komponenti IPA mogu koristiti države sa statusom kandidata i akreditovanim decentralizovanim sistemom upravljanja EU fondovima (Decentralized Implementation System – DIS), dok su zemlje potencijalni kandidati i one države kandidati koje još uvek nemaju akreditovan DIS podobne za korišćenje sredstava iz prve i druge komponente. U periodu od 2007. do 2013. godine Republici Srbiji je bilo namenjeno oko 1,4 milijardi evra.

U novom budžetskom periodu Instrumenta za predpristupnu pomoć (IPA II - 2014–2020) za zemlje Zapadnog Balkana je predviđeno 14,1 milijardi evra (2,6 milijardi više u odnosu na prethodni budžetski period i to bez Hrvatske, koja je u međuvremenu postala članica EU). Predlog je da se u okviru IPA II uvedu IPA prioritetne oblasti (umesto dosadašnjih pet IPA komponenti) i da se, eventualno, rezervišu sredstva koja se mogu dodatno staviti na raspolaganje državi koja je u stanju da povuče sva sredstva iz već definisanog finansijskog okvira.

Poslednji u nizu instrumenata Procesu stabilizacije i pridruživanja jesu **regionalni sporazumi o slobodnoj trgovini država Zapadnog**

Novina u ovom periodu jeste primena sektorskog pristupa u planiranju, praćenog obaveznom akreditacijom Decentralizovanog sistema upravljanja EU fondovima.

Balkana, zaključeni u okviru Pakta stabilnosti Jugoistočne Evrope. Ovim sporazumima je stvoren ekonomski prostor u kome se skoro 90% međusobne robne razmene država Jugoistočne Evrope odvija bez ograničenja! Kompletni sporazumi o slobodnoj trgovini (njih tridesetak) zamenjeni su Sporazumom o slobodnoj trgovini u Centralnoj Evropi (CEFTA 2006).

1.3. Proces stabilizacije i pridruživanja iz ugla lokalnih samouprava

Članstvo Srbije u Evropskoj uniji predstavlja krunu napora i ultimativni cilj (ovo je donekle iskrivljena percepcija – Evropska unija nije cilj, već sredstvo za sveobuhvatnu reformu svih segmenata života jedne zajednice i unapređenja socio-ekonomskog položaja njenih građana). Ne treba, međutim, potceniti prednosti koje građani stižu tokom procesa pridruživanja Srbije EU. Ovo se, takođe, odnosi i na lokalne samouprave. Koristi koje proizilaze od Procesu stabilizacije i pridruživanja za lokalne samouprave se mogu, u najširem smislu reči, grupisati u tri kategorije:

- a) regionalni razvoj,
- b) održivi lokalni razvoj i
- c) poboljšanje kvaliteta života građana.

Sporazumom o stabilizaciji i pridruživanju uspostavlja se zona slobodne trgovine i otvaraju vrata jednom od najvećih i najprivlačnijih tržišta sa preko pola milijarde potencijalnih potrošača. Primeri dobre prakse pokazuju da su lokalne samouprave u Srbiji koje su prepoznale reformsku prirodu ovog procesa insistirale na stvaranju mikroposlovnih okruženja koja će iskoristiti postojanje zone slobodne trgovine Srbije sa Evropskom unijom za plasiranje konkurentnih proizvoda i iskorišćavanje lokalnih razvojnih potencijala. Konkretno

koristi koje lokalne samouprave mogu imati od ekonomskih aspekata primene Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju su sledeće:

- slobodan pristup tržištima Evropske unije pod konkurentskim (povoljnim) uslovima i nižim cenama;
- dalji razvoj konkurentnosti profitnog sektora na lokalnom nivou koji je u svom poslovanju orijentisan ka izvozu;
- rast produktivnosti izvoznog sektora na nivou lokalnih samouprava;
- rast direktnih investicija i povećanje zaposlenosti u lokalnim samoupravama;
- prenos tehnologije i znanja iz država članica Evropske unije.

Republika Srbija je potpisivanjem Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju preuzela dugoročnu obavezu usklađivanja svog pravnog poretka sa pravnim tekovinama Evropske unije. Ovde je naglasak na praktičnim politikama i pravnim tekovinama Evropske unije neophodnim za ekonomske i ugovorne odnose strana potpisnica ovog sporazuma (konkurencija, državna svojina, javne nabavke i sl.). Proces postepenog usklađivanja primorava lokalne samouprave da:

- a) stvaraju novi strateški, praktično-politički, inistitucionalni i normativni okvir u cilju ostvarenja ciljeva EU politika,
- b) prate (makar i u najskromnijem obliku) i primene već usaglašene pravne tekovine EU.

Primena finansijskih instrumenata (pre svega CARDS i IPA programa) je omogućila lokalnim samoupravama reforme i progresivno usklađivanje lokalnog praktično-političkog i normativnog okvira sa ciljevima EU politika i pravnim tekovinama EU, lokalni ekonomski i teritorijalni razvoj i unapređenje infrastrukture. Uspešna primena ovih finansijskih instrumenata, za lokalne samouprave je nužno značila

primenu određenih načela koja se mogu sažeti u nekoliko osnovnih pravila:

- razvoj u skladu sa standardima EU;
- jasno definisane potrebe i prioritete kroz plan razvoja;
- adekvatni resursi (ljudski, institucionalni i finansijski);
- održivost;
- odgovornost i disciplina u korišćenju sredstava.

Lokalne samouprave su igrale ključnu ulogu u razvoju regionalne prekogranične saradnje, ne samo u oblastima navedenim u Sporazumu o stabilizaciji i pridruživanju, već i u svakoj drugoj oblasti saradnje među državama regiona.

Efikasna lokalna samouprava može dobro razvijenim planiranjem održivog razvoja, razvoja lokalne infrastrukture i institucija koje stimulišu osnivanje i rast malih i srednjih preduzeća, kao i razvojem kvalitetnih projekata obezbediti značajna investiciona i bespovratna sredstva iz EU primenom instrumenata Procesu stabilizacije i pridruživanja.

Ne treba zaboraviti da korišćenje sredstava Instrumenta predpristupne pomoći predstavlja samo prvi korak u pripremi za kasnije korišćenje fondova i to:

- a) Kada Republika Srbija, kao država kandidat, akredituje DIS i kada se otvore komponente 3, 4 i 5 IPA programa, kao i
- b) nakon ulaska u EU kada će moći da koristi neuporedivo veća sredstva iz strukturnih i kohezionih fondova EU.

Tabela 1 *Finansijski instrumenti EU namenjeni državama kandidatima i državama članicama EU*

Države kandidati	Države članice EU
IPA	Strukturni fondovi i Kohezioni fond
IPA I – Tranzicija i izgradnja institucija	
IPA II – Prekogranična saradnja	Evropska teritorijalna saradnja (deo ERDF)
IPA III – Regionalni razvoj	Evropski fond za regionalni razvoj i Kohezioni fond
IPA IV – Razvoj ljudskih resursa	Evropski socijalni fond
IPA V – Ruralni razvoj	Evropski poljoprivredni fond za ruralni razvoj

Za one koji žele da saznaju više

Ana S. Trbović, Mihajlo Crnobrnja, *Efekti integracije Srbije u Evropsku uniju*, MST Gajić, Beograd, 2009.

Aleksandra Milić, Ivan Knežević, Eva Srnova, Vera Jourova, *Lokalna samouprava u procesu evropskih integracija – izazovi i prilike*, „Coobo“ grafička produkcija, Beograd, 2012.

Tanja Mišćević, *Pridruživanje Evropskoj uniji*, JP Službeni glasnik, Beograd, 2009.

2. PRISTUPNI PREGOVORI – DEFINICIJA I SUŠTINA

Šta su pristupni pregovori?

O čemu se pregovara?

2. *Pristupni pregovori – definicija i suština*

2.1. **Pristupanje Srbije Evropskoj uniji – kratak osvrt**

Faza pristupanja Srbije Evropskoj uniji je započela podnošenjem zahteva za članstvo u Evropskoj uniji 2009. godine. Evropski savet je četiri godine kasnije, u junu 2013. godine doneo odluku o otvaranju pregovora o članstvu Srbije u Evropskoj uniji. U međuvremenu, Prelazni trgovinski sporazum između Srbije i Evropske unije je stupio na snagu 2010. godine. Savet ministara EU doneo je odluku o početku ratifikacije Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju u državama članicama; Srbija je dostavila odgovore na Upitnik Evropske komisije 2011. godine; Evropska komisija je objavila svoje mišljenje o zahtevu Srbije za prijem u članstvo (tzv. Avis), preporučila davanje statusa kandidata i otvaranje pristupnih pregovora, ukoliko se ispune uslovi u vezi sa pitanjem Kosova i Metohije. Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju je stupio na snagu u septembru 2013. godine.

2.2. **Šta su pristupni pregovori?**

Pregovori o pristupanju su pregovori o uslovima pod kojim država kandidat pristupa Evropskoj uniji i njenim Osnivačkim ugovorima, a koji se nakon završetka pregovora utvrđuju međunarodnim ugovorom između država članica Evropske unije i države kandidata, tzv. Ugovorom o pristupanju. Pregovaranje o pristupanju se odvijalo na različit način, ali suština je ostala ista. Suštinu pregovora predstavlja prihvatanje ciljeva politika i pravnih tekovina Evropske unije od strane države kandidata za članstvo u EU. Temelj pregovora i preduslov za njihovo uspešno okončanje jeste rešenost države kandidata da, ukoliko želi da postane punopravni član EU, mora da prihvati pravne tekovine EU kao deo svog pravnog sistema.

Detaljnju hronologiju odnosa Srbije i EU vidi u

Prilogu 3
strana **101**

Stupanje u članstvo Evropske unije uslovljeno je prihvatanjem svih prava i obaveza na kojima se zasniva Evropska unija i njen institucionalni okvir, obuhvaćenih pojmom pravne tekovine (acquis communautaire).

Najvažniji elementi pravnih tekovina EU su:

- primarno zakonodavstvo – osnivački ugovori;
- sekundarno zakonodavstvo – uredbе, uputstva, odluke, preporuke i mišljenja;
- drugi izvori prava – presude Suda pravde Evropske unije, opšta pravna načela, međunarodni ugovori;
- ostali akti – rezolucije, izjave, preporuke, smernice, zajedničke akcije, zajedničke pozicije itd.

Za lokalne samouprave u Srbiji i Stalnu konferenciju gradova i opština od velikog je značaja da razumeju važnost pristupnih pregovora i da se, uzevši u obzir kapacitete kojima raspolažu, na najefikasniji i najefektniji način uključe u proces pregovora. Uključivanje lokalnih samouprava i Stalne konferencije gradova i opština u proces podrazumeva razumevanje institucionalnog i upravljačkog okvira unutar koga se vrše pregovori, načina na koji se vode pregovori i uticaja koje na njih mogu da vrše lokalne samouprave. Srbija se uveliko sprema za proces pristupnih pregovora, očekujući otpočinjanje ovog procesa nakasnije početkom 2014. godine. Za lokalne samouprave je važno da u ovom trenutku shvate sve prednosti/nedostatke (ne)uključivanja u pregovarački proces.

2.3. Priroda pregovaračkog procesa

Pravna tekovina EU su podeljene u 35 tematskih poglavlja, koji se ujedno smatraju i poglavljima pregovora. Do ulaska u članstvo u EU svaka država kandidat dužna je da preuzme celokupnu pravnu tekovinu Evropske unije i bude sposobna za njenu efikasnu primenu. Pristupni

pregovori, u stvari, i nisu zaista pravi pregovori u tom smislu da država kandidat nije u mogućnosti da ispregovara eventualno neprimenjivanje pojedinih segmenata pravnih tekovina EU. U dosadašnjoj istoriji proširenja EU u određenim slučajevima državama kandidatima su bila odobrena **izuzeća** (derogacije) kao trajna odstupanja od primene pravne tekovine EU na određenom području, ali ova praksa nije primenjivana u poslednja dva kruga proširenja EU; tako da je teško očekivati da će se nešto slično desiti prilikom pristupnih pregovora Srbije.

Unutar pristupnih pregovora, pravi pregovori se vode u sledećim segmentima:

- određivanje broja, vremenskog okvira i prirode prelaznih perioda za primenu određenih kategorija pravnih tekovina EU;
- utvrđivanje doprinosa države kandidata budžetu EU;
- učesće u institucijama EU;
- sredstva koja će država kandidat moći da koristi iz strukturnih i kohezionih fondova nakon pristupanja EU.

Najzahtevniji deo pregovora jeste onaj koji se odnosi na utvrđivanje rokova unutar kojih će država članica biti u stanju da u potpunosti ravnopravno učestvuje u zajedničkim politikama EU. Za državu kandidata ovo podrazumeva strateško planiranje, definisanje realnih rokova za potpuno usklađivanje nacionalnih sa EU politikama i jasno definisan set mera kojima će se usklađivanje uspešno izvršiti u dogovorenim rokovima. Ako država kandidat do trenutka stupanja u članstvo zbog opravdanih razloga ne može u potpunosti prihvatiti i primeniti pravnu tekovinu u pojedinom poglavlju pregovora, ona u

O čemu se zaista pregovara u okviru pristupnih pregovora?

pregovorima o tom poglavlju može zatražiti tzv. **prelazne periode**, koji čine dodatna vremenska razdoblja za potpuno usklađivanje nacionalnog zakonodavstva s pravnom tekovinom Evropske unije na određenom području i nakon pristupanja u članstvo EU. Zatražena prelazna razdoblja moraju biti vremenski i sadržajno ograničena i ne smeju narušavati slobodu tržišne konkurencije ili uticati na funkcionisanje unutrašnjeg tržišta Evropske unije. Potrebno je naglasiti kako prelazna razdoblja za primenu pravne tekovine mogu biti dogovorena i u interesu Evropske unije.

O definisanju prelaznih perioda vidi više u **poglavlju 4 odeljku 4.1.** Analitički pregled (screening) na strani **68**

EU po pravilu ističe da prelazni periodi neće biti dozvoljeni u pogledu vremena neophodnog za:

- usklađivanje zakonodavstva;
- usvajanje opštih akata u konkretnoj politici EU;
- bitne stavke koje se odnose na slobodu tržišta i funkcionisanje tržišta EU.

Dosadašnja praksa je, međutim, pokazala da se prelazni periodi dogovaraju iz sledećih razloga:

- **Tehnički razlozi** – u pojedinim situacijama iz čisto tehničkih razloga nije moguće primenjivati pravne tekovine od trenutka pristupanja EU (npr. puna primena pravnih tekovina zavisi od poništavanja postojećeg međunarodnog ugovora);
- **Mere države u cilju mitigacije sistemskih promena nastalih usled usvajanja i primene pravnih tekovina EU** – ukoliko će primena pravnih tekovina dovesti do suštinskih promena u određenoj nacionalnoj politici, država može tražiti određeni prelazni period nakon pristupanja EU radi primene mitigacionih mera kojima će se ublažiti ili neutralisati negativni efekti po nacionalne aktere (npr. plaćanja farmerima za prilagođavanje nižim cenama u okviru zajedničke poljoprivredne politike EU u slučaju

EFTA država koje su pristupile EU; ili pristup EU tržištu radne snage i poljoprivrednih proizvoda u slučaju Španije);

- **Potreba da se zaštite viši standardi koji postoje u određenoj politici zemlje kandidata** (npr. prelazni periodi za više standarde u oblasti politike životne sredine su omogućeni zemljama EFTA);
- **Politički razlozi** – potreba da se zaštite projektovani ključni nacionalni interesi (npr. ograničenja u prodaji nepokretnosti strancima u slučaju Poljske ili kontrola teških teretnih vozila u tranzitu u slučaju Austrije);
- **Uspešan završetak tranzicionog perioda** – ukoliko usvajanje i primena pravnih tekovina EU može da ima negativan uticaj na dovršetak reformi u pojedinim politikama koje imaju značajan uticaj na budući socio-ekonomski razvoj, EU može dozvoliti prelazne periode u konkretnim segmentima ovih politika;
- **Negativni finansijski uticaj** – u slučajevima kada primena pravnih tekovina EU može imati destabilizirajuće efekte na preduzetnički sektor, budžete države, regionalnih nivoa vlasti ili jedinica lokalnih samouprava ili kada primena ovih tekovina u državi kandidatu može negativno da utiče na budžet EU (npr. primena Uputstva o prečišćavanju urbanih otpadnih voda).

Države kandidati mogu definisati prelazne periode tako što se obavezuju da će otpočeti sa punom primenom određene pravne tekovine EU nakon isteka određenog broja godina od trenutka punopravnog članstva u EU ili određivanjem tačnog datuma. Tehnički problemi se mogu uglavnom rešiti u konkretnom periodu te se u ovim slučajevima pribegava određivanju tačnog datuma. Ukoliko proces prilagođavanja primeni pravne tekovine zahteva složene sistemske, praktično-političke i finansijske zahvate, prelazni period se najčešće definiše određivanjem broja godina nakon punopravnog članstva u EU. Svaki eventualni prelazni period u primeni nekog propisa mora

biti vremenski ograničen i praćen preciznim planom za njegovu potpunu primenu, koji sačinjava država kandidat. Ovim planom potrebno je definisati rokove, i to ne samo krajnji rok, već i vremenske međustanice, do ostvarivanja cilja, a to je potpuno usaglašavanje se pravnim tekovinama EU u konkretnoj oblasti.

Pored prelaznih perioda država kandidat tokom pristupnih pregovora može zahtevati **privremena odstupanja od primene pravnih tekovina EU** po sličnoj osnovi kao i prelazne periode. Suštinska razlika je u tome što će državi kandidatu biti dozvoljeno da privremeno odstupa od primene pravnih tekovina za određeni period bez predstavljanja konkretnog plana za punu primenu. **Tehnička prilagođavanja** u pravnim tekovinama EU se, takođe, mogu javiti kao rezultat pristupnih pregovora. Ove promene, po pravilu, sprovodi Evropska komisija (npr. stavljanje konkrentih prehrambenih proizvoda ili pića sa originalnim geografskim poreklom na EU listu proizvoda sa zaštićenom oznakom geografskog porekla).

Tokom pristupnih pregovora se pregovaraju **finansijski** (utvrđivanje doprinosa države kandidata budžetu EU i sredstva koja će država kandidat moći da koristi iz strukturnih i kohezionih fondova nakon pristupanja EU) i **institucionalni** (učesće države kandidata u institucionalnoj strukturi EU) okviri za članstvo države u EU. Finansijski okvir predstavlja osnov za složene pregovore, dok je učesće države u institucijama EU znatno lakše za pregovaranje, imajući u vidu već postojeći referentni okvir unutar EU za ovaj proces.

2.4. Pregled pregovaračkih poglavlja

Pregovori o članstvu u Evropskoj uniji između države kandidata i država članica EU vode se o uslovima i načinu prihvatanja i sprovođenja pravne tekovine EU (*acquis communautaire-a*). U svrhu pregovora o

članstvu, *acquis* se deli u poglavlja pregovora. Države kandidati petog kruga proširenja (2005/2007.) vodile su pregovore o 31 poglavlju, a sadašnje države kandidati s kojima su pregovori o članstvu otvoreni 2005. godine (Turska i Hrvatska) i nakon toga (Island i Crna Gora) pregovaraju o 35 poglavlja *acquis-a*.

Primer prelaznih perioda, Slučaj Hrvatska, poglavlje 27 – životna sredina

I Upravljanje otpadom

Centri za upravljanje otpadom. Hrvatska je osigurala prelazni period do 31. decembra 2018. godine za izgradnju potrebnih centara za upravljanje otpadom.

Smanjenje udela biorazgradivog otpada. Hrvatska će u toku odobrenog prelaznog perioda do 31. decembra 2020. godine postepeno smanjivati udeo biorazgradivog otpada na deponijama kako bi postigla traženu veličinu od 35% masenog udela biorazgradivog komunalnog otpada.

II Kvalitet voda

Otpadne vode. Hrvatska je osigurala prelazni period do 31. decembra 2023. godine kako bi izgradila sistem za odvod i prečišćavanje otpadnih voda.

Kvalitet vode za piće. Hrvatska je osigurala prelazni period do 31. decembra 2018. godine za ispunjavanje novih ili strožih zahteva javnog snabdevanja vodom za piće kojima se osigurava veći kvalitet vode namenjene za piće. Po pristupanju EU, Hrvatska će zatražiti dodatno produženje roka radi ispunjavanja ovih zahteva za dodatne tri godine.

Površinske i podzemne vode. Hrvatska će najkasnije do pristupanja EU izraditi akcioni plan kojim će se uspostaviti razdoblje prilagođavanja od četiri godine koje je potrebno za izgradnju skladišta za stajsko đubrivo na poljoprivrednim domaćinstvima koja imaju stoku. Primena akcionog plana počinje nakon pristupanja Hrvatske EU. Izgradnja tih sladišta ima svrhu zaštite površinskih i podzemnih voda, naročito onih koje se koriste za piće, na područjima na kojima postoji mogućnost zagađenja od otpadnih voda s poljoprivrednih domaćinstava.

Ukoliko nastavi dosadašnjim tempom usaglašavanja sa pravnim tekovinama EU, dinamika potpunog usklađivanja pravnog poretka Srbije sa pravnim sistemom EU se može predstaviti na sledeći način:

Tabela 2 Pregled pregovaračkih poglavlja, slučaj Srbija

Pregovaračka poglavlja		
1. Slobodno kretanje robe	13. Ribarstvo	25. Nauka i istraživanje
2. Slobodno kretanje radnika	14. Transportna politika	26. Obrazovanje i kultura
3. Pravo poslovnog nastanjivanja i sloboda pružanja usluga	15. Energetika	27. Životna sredina
4. Slobodno kretanje kapitala	16. Oporezivanje	28. Zaštita potrošača i zdravlja
5. Javne nabavke	17. Ekonomska i monetarna politika	29. Carinska unija
6. Pravo privrednih društava	18. Statistika	30. Spoljni odnosi
7. Pravo intelektualne svojine	19. Socijalna politika i zapošljavanje	31. Spoljna, bezbedonosna politika i politika odbrane
8. Politika konkurencije	20. Preduzetništvo i industrijska politika	32. Finansijska kontrola
9. Finansijske usluge	21. Transevropske mreže	33. Finansijske i budžetske odredbe
10. Informatičko društvo i mediji	22. Regionalna politika i koordinacija strukturalnih elemenata	
11. Poljoprivreda i ruralni razvoj	23. Pravosuđe i osnovna prava	
12. Bezbednost hrane, veterinarska i fitosanitarna politika	24. Pravda, sloboda i sigurnost	
Ako nastavi sa ulaganjem napora, Srbija bi na srednji rok (pet godina) trebalo da poseduje kapacitete da ispuni zahteve pravnih tekovina EU u ovim pregovaračkim poglavljima.		
Srbija će morati da uloži dodatne napore u cilju usaglašavanja s pravnim tekovinama EU i delotvorne primene tih tekovina na srednji rok (pet godina) u ovim pregovaračkim poglavljima. Potrebno je dodatno usklađivanje pravnog i institucionalnog okvira, a naročito jačanje administrativnih i implementacionih kapaciteta.		
Srbija bi trebalo da uloži znatne i održive napore u cilju usaglašavanja s pravnim tekovinama EU i delotvorne primene tih tekovina na srednji rok (pet godina). U navedenim oblastima potrebno je znatno uskladiti pravni i institucionalni okvir i dosta ojačati administrativne i implementacione kapacitete.		
U oblastima životne sredine i klimatskih promena potrebno je uložiti dodatne koordinisane i održive napore u cilju usaglašavanja s pravnim tekovinama EU i delotvorne primene tih tekovina. Ovde su potrebna znatna ulaganja i jačanje administrativnih kapaciteta radi sprovođenja zakonodavstva kako bi se na srednji rok postigla usaglašenost o najvažnijim pitanjima, uključujući i klimatske promene. Puna usaglašenost s pravnim tekovinama EU moguća je jedino na dug rok i iziskivala bi viši stepen ulaganja.		

2.5. Pristup pregovaračkim poglavljima

Poglavlja „laka“ za pregovaranje

Određen broj poglavlja ne predstavlja problem za pregovore iz jednostavnog razloga – ona pokrivaju oblasti u kojima EU nema značajniju zakonodavnu aktivnost ili pravne tekovine ne ostvaruju veliki uticaj na zemlju koja postaje član. U ovu kategoriju spadaju, između ostalih, sledeća poglavlja:

1. Nauka i istraživanje;
2. Obrazovanja i kultura;
3. Statistika;
4. Industrijska politika;
5. Transevropske mreže;
6. Ekonomska i monetarna unija.

Procena je da će pregovori i privremeno zatvaranje unutar ovih poglavlja biti obavljani relativno brzo, pod uslovom da se prethodni koraci u procesu pregovora obave na efikasan i efektivan način. Na prvi pogled poglavlje Industrijska politika zvuči veoma važno, ali u stuštini EU nema intervencionistički pristup industrijskoj politici veće se u ovoj oblasti oslanja na instrumente politika konkurencije, državne pomoći, trgovinske politike i dosledne primene pravila vezanih za unutrašnje tržište. Statistika je bitna, ali predstavlja više tehničku nego praktično-političku oblast (tokom pristupnih pregovora pravila vezana za statistiku mogu imati značajan uticaj prilikom merenja ispunjenosti određenih kriterijuma za primenu pravnih tekovina EU). Unutar poglavlja ekonomska i monetarna unija od države kandidata se zahteva da preuzme pravne tekovine vezane za monetarnu uniju i fiskalnu koordinaciju, te imajući u vidu prirodu i aktuelna dešavanja unutar monetarne politike EU, izvesno je očekivati da će Srbija stupiti u članstvo EU i postati deo evropske monetarne unije sa izuzećem vezanim za korišćenje evra kao zvanične valute.

Pregovaračka poglavlja koja mogu prouzrokovati izvesne izazove

Izvesna poglavlja mogu sadržati izazove koji mogu biti rešeni u toku pristupnih pregovora relativno nezavisno od procesa pregovaranja u drugim poglavljima. U ovu grupu, između ostalih, spadaju sledeća poglavlja:

1. Carinska unija;
2. Pravo privrednih društava;
3. Javne nabavke;
4. Spoljna, bezbednosna i politika odbrane;
5. Finansijska kontrola;
6. Spoljni odnosi;
7. Pravda, sloboda i sigurnost.

Ovo su poglavlja koja sadrže pravne tekovine EU koja imaju veliki socio-ekonomski značaj za EU i određeni izazovi se mogu javiti tokom njihove primene.

Pregovaračka poglavlja koja mogu prouzrokovati značajne izazove

Ovo su poglavlja koja sadrže pravne tekovine kojima se ostvaruju značajni ciljevi sektorskih politika EU. Izazovi primene ovih poglavlja mogu se razrešiti u pregovaračkom procesu unutar samog poglavlja. Može se, međutim, desiti da prilikom pregovora primena određenih pravnih tekovina iz ovih poglavlja, ili rešavanje određenih izazova, zavisi direktno od rezultata pregovaranja i dinamike primena pravnih tekovina u drugim pregovaračkim poglavljima.

Poglavlja koja su „najteža“ za pregovaranje

U ovu grupu spadaju sledeća poglavlja:

1. Poljoprivreda i ruralni razvoj;
2. Životna sredina;
3. Bezbednost hrane, veterinarska i fitosanitarna politika;
4. Slobodno kretanje radnika;

5. Slobodno kretanje kapitala;
6. Finansijske usluge.

Ovo su poglavlja koja sadrže ciljeve EU politike i pravne tekovine Evropske unije čije usvajanje zahteva ozbiljnu koordinaciju i strateško planiranje domaćih javnih politika i zakonodavne politike od strane države kandidata. Ova poglavlja biće, takođe, teška za pregovaranja zato što i među samim državama članicama EU politike koje su pokrivene ovim pregovaračkim poglavljima često prouzrokuju praktično-političke izazove (poljoprivredna politika i ruralni razvoj), finansijske izazove (životna sredina), političke izazove (sloboda kretanja radnika). Iz ovih razloga možemo očekivati aktivno učešće država članica EU u pristupnim pregovorima sa Srbijom unutar ovih poglavlja, i prenošenje borbe različitih interesa u oblastim pokrivenim ovim poglavljima sa EU arene na polje pristupnih pregovora.

3.

PRISTUPNI PREGOVORI
– STRANE U
PREGOVORIMA I
PREGOVARAČKA
STRUKTURA SRBIJE

*Ko su pregovaračke strane
u pristupnim pregovorima?*

*Struktura za pristupne
pregovore Republike Srbije*

3. Pristupni pregovori – strane u pregovorima

3.1. Evropska unija i države članice

Pristupni pregovori se vode na osnovu pregovaračkog okvira koji određuje metod i vodeće principe pregovora, u skladu sa Zaključcima Evropskog saveta od decembra 2004. godine. Pregovori se vode u okviru međuvladine konferencije u kojoj učestvuju države članice EU s jedne i država kandidat s druge strane. Tokom pregovora, pregovaračke pozicije Evropske unije zastupa predsedavajući Saveta Evropske unije, dok sa strane države kandidata to čini državna delegacija. Međuvladina konferencija je formalni okvir za proces pristupnih pregovora. Pregovaračke sesije se vode unutar međuvladine konferencije uključujući najviše predstavnike (najčešće na nivou ministara) zemalja članica EU i zemlje kandidata. Podjednako su bitne i pregovaračke sesije koje se vode na, uslovno rečeno, „nižem nivou“ između predstavnika zemlja članica EU unutar stalnih predstavništava ovih zemalja u Briselu i Glavnog pregovarača i najviših zvaničnika zemlje kandidata.

Najveći deo posla kada je u pitanju proces pregovaranja se, međutim, obavlja u radnim grupama Saveta ministara u Briselu i pregovaračkim timovima zemlje kandidata. Ovde se spremaju pregovaračke pozicije zemlje kandidata i EU. Unutar Saveta ministara, naročito je značajna uloga Radne grupe za proširenje (Enlargement Working Group) koju čine predstavnici stalnih predstavništava zemalja članica pri EU. Radna grupa za proširenje koordinira proces pripreme pregovaračkih pozicija sa strane EU i o tome redovno izveštava članove Komiteta stalnih predstavnika (COREPER).

Evropska komisija priprema dokumente i predloge pregovaračke pozicije za Savet. Ovde naročit značaj ima tehnička dokumentacija koju Evropska komisija dostavlja Savetu o uticaju i posledicama pregovaračkih pozicija EU na kompletan pregovarački proces. Evropska komisija je u stalnoj komunikaciji sa pregovaračkom strukturom zemlje kandidata i, suštinski, vodi nezvanične pristupne pregovore i pruža savete državi kandidatu o primeni pravnih tekovina EU. Praksa je pokazala da je Evropska komisija veliki saveznik zemlji kandidatu koja pregovara, često nastupajući prema zemljama članicama i Savetu u njeno ime (naravno, uz jasne granice koje uspostavljaju zakonodavni, praktično-politički okvir i prakse delovanja u institucionalnom okviru EU).

Evropski parlament ima značajniju ulogu u fazi nakon završetka pristupnih pregovora kada se, između ostalog, traži i njegova saglasnost za punopravno članstvo države kandidata koja je uspešno prošla kroz pristupne pregovore. Evropski parlament, međutim, može davati svoje mišljenje o pojedinim specifičnim pitanjima koja se javljaju u toku pristupnih pregovora. Mišljenjem Evropskog parlamenta može da izvrši određeni pritisak na pregovaračke strane da uzmu mišljenje parlamenta u obzir (a praksa je pokazala da se ovo često i dešavalo).

Unutar svake od država članica postoje strukture koje se bave procesom proširenja EU. One razvijaju nacionalne pozicije koje postaju deo pregovaračkog procesa između zemalja članica u radnim grupama Saveta i Koreperu, a sve radi kreiranja jedinstvene pregovaračke pozicije prema državi kandidatu. Nacionalni parlamenti su često veoma značajni u ovom procesu, kroz pripremu uticajnih izveštaja o specifičnim aspektima pristupnih pregovora.

3.2. Država kandidat – Srbija

Pristupni pregovori za Srbiju podrazumevaju stvaranje održive pregovaračke strukture i izgradnju odgovarajućih kapaciteta administracije (pre svega, ali ne i isključivo, na centralnom nivou). Srbija je još u periodu 2006–2009. godine uspostavila strukturu osmišljenu tako da odgovori zahtevima Procesu stabilizacije i pridruživanja, čiji je jedan od ciljeva da obezbedi sistem za proces usklađivanja pravnog poretka Srbije sa ciljevima politika i pravnim tekovinama Evropske unije.

Struktura je osmišljena na sledećim principima:

- korišćenje procedura i struktura koje već postoje, i to u najvećoj mogućoj meri (uz potrebna prilagođavanja i unapređivanja);
- izbalansiran odnos uključenosti, delovanja i odgovornosti između stručnog i političkog nivoa;
- nezavisnost institucionalne strukture, posebno Pregovaračkog tima, u odnosu na političke promene (strukture traju duže od redovnog izbornog perioda);
- jasna podela aktivnosti i odgovornosti između različitih institucija koje su uključene u proces pristupnih pregovora (uz jasno definisanje postupaka);
- obezbeđivanje institucionalne memorije institucija uključenih u proces iz svake od faza pristupnih pregovora;
- uključivanje zainteresovane javnosti, kao i sistemsko angažovanje svih onih koji mogu da doprinesu kvalitetnijim i odgovornijim pristupnim pregovorima;
- koordinirana komunikacija sa institucijama EU i državama članicama (po sistemu „jedan glas“).

Principi za definisanje pregovaračke strukture

Inicijalna pregovaračka struktura je obuhvatala:

- a) sistem tela za koordinaciju procesa pristupanja Evropskoj uniji – Koordinaciono telo, Stručna grupa Koordinacionog tela i 35 podgrupa;
- b) člana Vlade za evropske integracije;
- c) Kancelariju za evropske integracije i
- d) Stalnu Misiju Srbije pri Evropskoj uniji – Ministarstvo spoljnih poslova.

Pregovaračka struktura je konačno definisana setom odluka Vlade iz druge polovine 2013. godine tako da trenutna pregovaračka struktura države Srbije, u iščekivanju početka pristupnih pregovora izgleda ovako:

Koordinaciono telo za proces pristupanja Srbije Evropskoj uniji

je osnovano sa ciljem koordinacije čitavog procesa pristupanja. Koordinaciono telo razmatra najvažnija pitanja i usmerava poslove iz delokruga organa državne uprave u procesu pristupanja Srbije Evropskoj uniji.

Koordinaciono telo čine:

- a) predsednik Vlade;
- b) član Vlade zadužen za evropske integracije;
- c) prvi potpredsednik Vlade;
- d) ministar nadležan za spoljne poslove;
- e) ministar nadležan za poslove finansija ;
- f) ministar nadležan za poslove poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede;
- g) ministar nadležan za poslove životne sredine.

U rad Koordinacionog tela uključeni su još i direktor Kancelarije za evropske integracije i šef Pregovaračkog tima za vođenje pregovora

o pristupanju Srbije Evropskoj uniji. Predsednik Vlade rukovodi radom Koordinacionog tela, a njegov zameniku u ovom telu je član Vlade zadužen za evropske integracije, ili drugi član tela, ukoliko predsednik smatra da određena tema to nalaže. Postoji mogućnost da u radu Koordinacionog tela učestvuju i drugi članovi Vlade, direktor Republičkog sekretarijata za zakonodavstvo i generalni sekretar Vlade, ukoliko se na sastancima Koordinacionog tela raspravlja o temama koje su za njih relevantne. Kancelarija za evropske integracije pruža stručnu i administrativno-tehničku podršku radu Koordinacionog tela.

Savet Koordinacionog tela je suštinski zamenio Stručnu grupu Koordinacionog tela iz inicijalne strukture za vođenje pristupnih pregovora. Savet Koordinacionog tela će se baviti tekućim pitanjima u procesu pristupanja Srbije Evropskoj uniji.

Savet Koordinacionog tela čine:

- a) član Vlade zadužen za poslove evropskih integracije, predsednik;
- b) direktor Kancelarije za evropske integracije;
- c) šef Pregovaračkog tima;
- d) predsednici pregovaračkih grupa;
- e) državni sekretari iz ministarstava čiji predstavnici ne rukovode pregovaračkim grupama;
- f) zamenik direktora i koordinator za fondove Evropske unije u Kancelariji za evropske integracije i
- g) predstavnik Republičkog sekretarijata za zakonodavstvo.

Radom Kolegijuma predsednika pregovaračkih grupa rukovodiće član Vlade zadužen za poslove evropskih integracije. U slučaju sprečenosti

člana Vlade zaduženog za poslove evropskih integracija zamenjivaće direktor Kancelarije za evropske integracije ili šef Pregovaračkog tima za vođenje pregovora o pristupanju Srbije Evropskoj uniji, u svojstvu zamenika predsednika Kolegijuma predsednika pregovaračkih grupa. U radu Saveta Koordinacionog tela učestvuje predstavnik Kancelarije za saradnju sa civilnim društvom. Rad Saveta Koordinacionog tela se usmerava od strane samog Koordinacionog tela. Predsednika i članove Savet Koordinacionog tela imenuje Vlada posebnim rešenjem. Članovi Pregovaračkog tima za vođenje pregovora o pristupanju Srbije Evropskoj uniji se, takođe, mogu uključiti u rad Saveta koordinacionog tela, i to na poziv predsednika. Predsednik Saveta Koordinacionog tela može pozvati predstavnike drugih organa i organizacija da učestvuju u radu Saveta Koordinacionog tela u slučaju da se pojavi potreba za njihovim uključivanjem.

Pregovarački tim za vođenje pregovora o pristupanju Srbije Evropskoj uniji predstavlja novo telo koje je formirano za potrebe uspešnog vođenja pristupnih pregovora. Pregovarački tim je obrazovan kao privremeno radno telo na period do potpisivanja Ugovora o pristupanju Srbije Evropskoj uniji. Pregovarački tim učestvuje u izradi pregovaračkih pozicija za vođenje pregovora o pristupanju. Pregovarački tim vodi pristupne pregovore u svim fazama pristupnih pregovora i u svim pregovaračkim poglavljima. U okviru svog mandata Pregovarački tim komunicira sa institucijama Evropske unije, državama članicama Evropske unije i državama kandidatima za članstvo u Evropskoj uniji.

U cilju izvršavanja zadataka Pregovarački tim obavlja komunikaciju sa institucijama Evropske unije, državama članicama Evropske unije, kao i državama koje imaju status kandidata za članstvo u Evropskoj uniji.

Pregovarački tim čine:

- 1) šef Pregovaračkog tima;
- 2) državni sekretar u ministarstvu nadležnom za poslove finansija;
- 3) državni sekretar u ministarstvu nadležnom za spoljne poslove;
- 4) šef Stalne diplomatske misije Srbije pri Evropskoj uniji – ambasador i
- 5) drugi članovi Pregovaračkog tima.

Dosadašnja praksa je da se ovo telo, po pravilu, sastoji od šefa Pregovaračkog tima i okvirno 15–20 članova. Celishodno je da Vlada u Pregovarački tim imenuje stručnjake za pojedine oblasti, koji će biti odgovorni za različita poglavlja pregovora. Istovremeno, u Pregovarački tim potrebno je imenovati i odgovarajuće predstavnike ministarstava koja će imati posebnu ulogu u toku pregovora, zbog finansijskih implikacija ovog procesa, kao i zbog neophodnosti obezbeđivanja političke podrške u zemljama članicama u procesu (ministarstva nadležna za pitanja finansija i spoljnih poslova). Pregovarački tim je za svoj rad odgovoran Vladi, i Vlada imenuje njegove članove.

Mandat Pregovaračkog tima obuhvata:

- učestvovanje u radu pregovaračkih grupa za pregovore o pristupanju Evropskoj uniji;
- u analitičkom pregledu i oceni usklađenosti propisa Srbije sa pravnim tekovinama Evropske unije i njihove implementacije i
- razmatra sve akte koji su od značaja za pregovore o pristupanju Srbije Evropskoj uniji.

Uloga pregovaračkog tima tokom pristupnih pregovora

Obaveza Pregovaračkog tima je da nakon svakog sastanka međuvladine konferencije između Srbije i Evropske unije podnosi izveštaje Vladi o stanju pregovora. Pregovarački tim može u svoj rad uključiti stručne organizacije i stručnjake radi rešavanja određenih složenih pitanja koja proizilaze ili su u njihovom mandatu. Pregovarački tim obaveštava diplomatske misije Srbije u zemljama članicama Evropske unije i pri Evropskoj uniji o stavovima Vlade u vezi sa pitanjima koja se odnose na pregovore o pristupanju. Ministarstvo spoljnih poslova neposredno informiše Pregovarački tim o svim relevantnim informacijama iz Evropske unije, država članica i država koje imaju status kandidata za članstvo u Evropskoj uniji.

Kancelarija za evropske integracije pruža stručnu i administrativno-tehničku podršku radu Pregovaračkog tima, pružajući i obezbeđujući materijalne i druge uslove za njegov rad. Postoji inicijativa da, zbog novih zaduženja koja proističu iz procesa pregovora, a radi pružanja podrške Pregovaračkom timu, bude formirana dodatna unutrašnja jedinica u okviru Kancelarije, koja će izvršavati dva tipa zadataka. Ova jedinica će obavljati poslove u vezi sa logističkom i administrativnom podrškom Pregovaračkom timu, a uz to i poslove pravne podrške kroz stručnu pomoć prilikom pregovora, uključujući i saradnju u pripremi Ugovora o pristupanju na kraju procesa pregovora.

Dosadašnje podgrupe stručne grupe su prerasle u **pregovaračke grupe za pripremu i pregovore u okviru 35 pregovaračkih poglavlja**. Predsednika i članove Kolegijuma predsednika pregovaračkih grupa, kao i predsednike, zamenike predsednika, sekretare i zamenike sekretara pregovaračkih grupa imenuje Vlada.

Predsednika pregovaračke grupe imenuje Vlada iz reda državnih sekretara nadležnog ministarstva ili državnih službenika na položaju

u drugom organu državne uprave, odnosno službi Vlade. Predsednik pregovaračke grupe može pozvati predstavnike drugih organa i organizacija da učestvuju u radu pregovaračke grupe.

U mandatu pregovaračke grupe su poslovi u vezi sa:

- učešćem u procesu analitičkog pregleda zakonodavstva (skrining);
- pripremom predloga pregovaračkih pozicija za odgovarajuća poglavlja pregovora o pristupanju Evropskoj uniji;
- izradom, revizijom i praćenjem sprovođenja Nacionalnog programa za usvajanje pravnih tekovina Evropske unije;
- podelom nadležnosti za praćenje propisa Evropske unije;
- pripremom predloga za planiranje komunikacijskih aktivnosti za odgovarajuća poglavlja pregovora o pristupanju Evropskoj uniji.

Pregovaračka grupa obavlja i druge poslove u vezi za procesom pristupanja Republike Srbije Evropskoj uniji.

Pregovaračka grupa blisko saraduje sa Pregovaračkim timom, naročito sa članom Pregovaračkog tima koji je zadužen za dato poglavlje. Rad pregovaračke grupe mora biti koordinisan sa radom Pregovaračkog tima imajući u vidu to da će Pregovarački tim biti u komunikaciji sa Evropskom unijom u vezi sa specifičnim procedurama i vremenskim okvirom toka pristupnih pregovora. Rad pregovaračkih grupa mora biti brižljivo dokumentovan. Jasan, precizan pregled obaveza i odgovornosti, kao i rokova, predstavlja preduslov za delotvoran i uspešan rad pregovaračke grupe.

Uloge pregovaračkih grupa tokom pristupnih pregovora

Pregovarački tim je aktivno uključen u proces izrade pregovaračkih pozicija kroz usmeravanje rada pregovaračke grupe. Pregovarački tim utvrđuje rokove za izradu pregovaračke pozicije, budući da određuje dinamiku pregovora u odnosu sa institucijama Evropske unije, uzimajući u obzir realne mogućnosti administracije Republike Srbije, instrukcije Vlade, kao i mogućnosti i politike Evropske unije.

Detaljnije o fazama pristupnih pregovora vidi u **poglavlju 4** na strani **67**

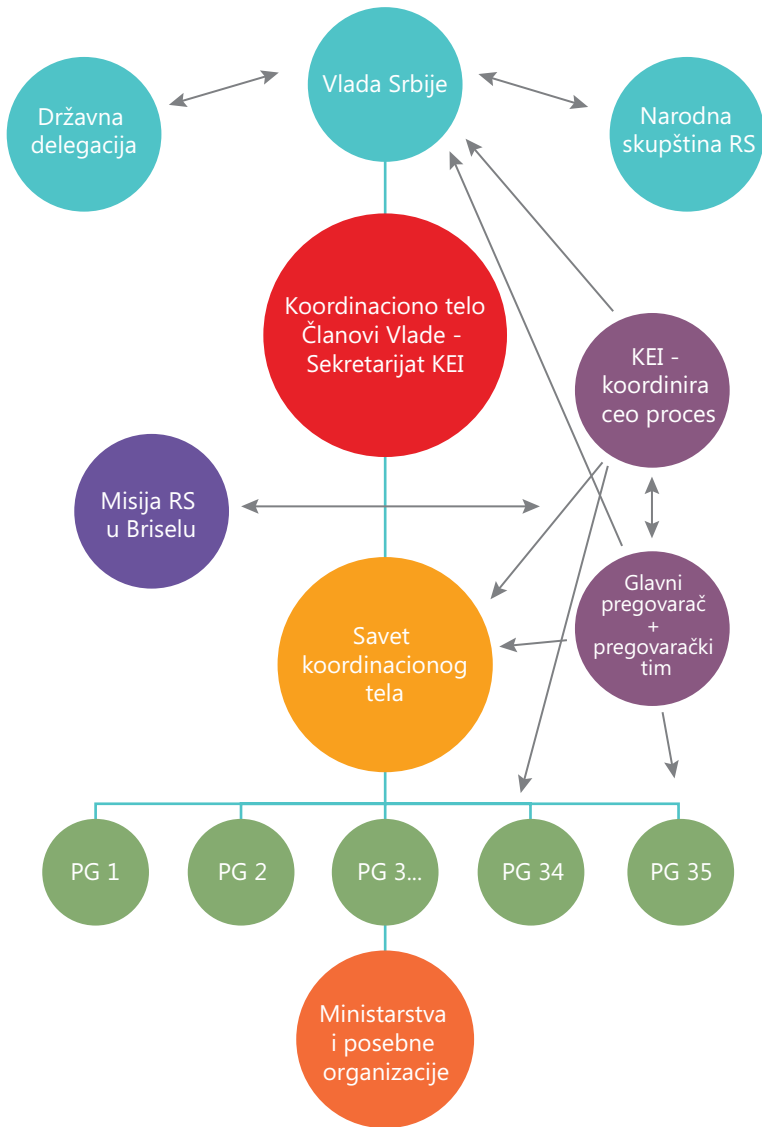
Ukoliko u postupku izrade pregovaračkih pozicija postoje otvorena pitanja koja pregovaračka grupa ne može sama da razreši, ona o tome obaveštava:

- a) Pregovarački tim;
- b) Ukoliko je potrebna i politička odluka nadležnog ministra, kao i člana Vlade zaduženog za evropske integracije.

Kancelarija za evropske integracije Vlade Republike Srbije obavlja stručne, administrativne i operativne poslove i poslove za potrebe Vlade u vezi sa koordinacijom rada ministarstava, posebnih organizacija i službi Vlade koji se odnose na proces evropskih integracija. Kancelarija za evropske integracije će u procesu pregovora pružati većinu stručne i administrativne podrške Pregovaračkom timu.

Stalna misija Republike Srbije pri Evropskoj uniji, kao sastavni deo Ministarstva spoljnih poslova, predstavljaće osnovni kanal za komunikaciju Srbije sa institucijama EU i takođe važan kanal komunikacije sa državama članicama EU.

Odbor za evropske integracije Narodne skupštine Republike Srbije razmatra predloge zakona kojima se vrši proces usklađivanja pravnog poretka sa pravnim tekovinama EU. Neophodnost koordinacije aktivnosti Narodne skupštine sa drugim akterima unutar procesa pristupanja nameće jasno definisanje njene uloge u celokupnom pregovaračkom procesu.

Grafikon 1. Mehanizam za koordinaciju procesa pristupanja Srbije Evropskoj uniji

Pored strukture za pregovore potrebno je urediti i odgovarajuće procedure. Što se tiče proceduralnog stanovišta naročita pažnja je posvećena analitičkom predlogu i oceni usklađenosti pravnih tekovina EU i njihovoj implementaciji i izradi pregovaračkih pozicija u procesu pregovora u pristupanju. S tim u vezi su pripremljeni sledeći akti kojima se uspostavlja institucionalni okvir i definišu procedure u procesu pregovora:

- 1) Zaključak o prihvatanju Analize u procesu pregovaranja o pristupanju Republike Srbije;
- 2) Osnova za vođenje pregovora i zaključivanje Ugovora o pristupanju Republike Srbije Evropskoj uniji;
- 3) Odluka o osnivanju Koordinacionog tela za proces pristupanja Republike Srbije Evropskoj uniji;
- 4) Zaključak o naknadama za lica koja ulaze u sastav Pregovaračkog tima za vođenje pregovora o pristupanju Republike Srbije Evropskoj uniji;
- 5) Zaključci kojim se usmerava i usklađuje rad organa državne uprave u:
 - a) Procesu sprovođenja analitičkog pregleda i ocene usklađenosti propisa Republike Srbije sa pravnim tekovinama Evropske unije i njihove implementacije (skrining); i
 - b) Postupku izrade pregovaračkih pozicija u procesu pristupnih pregovora.

Ovi dokumenti su dostupni na zvaničnoj prezentaciji Kancelarije za evropske integracije Vlade Republike Srbije,
www.seio.gov.rs

Planirano je da bude predviđena i mogućnost uključivanja i drugih institucija i stručnjaka izvan državne uprave u rad pregovaračkih grupa, u cilju omogućavanja adekvatnog nivoa stručnosti. Imajući u vidu da se rezultati pregovora odražavaju na celokupno društvo i privredu, prilikom izrade pregovaračkih pozicija neophodno će biti i sprovođenje procesa konsultacija sa zainteresovanom javnošću, uključujući privredu

i organizacije civilnog društva. Istovremeno, planirano je i predstavljanje javnosti pregovaračkih pozicija nakon usvajanja od strane Vlade, od strane Pregovaračkog tima i pregovaračke grupe. Pregovori za pristupanje Republike Srbije Evropskoj uniji će se odvijati na engleskom jeziku što zahteva da celokupna dokumentacija koju će Republika Srbija dostavljati Evropskoj uniji u toku pregovora bude na engleskom jeziku.

Tabela 3 Sastav pregovaračkih grupa unutar pregovaračke strukture Republike Srbije

Pregovaračka poglavlja (institucije uključene u rad pregovaračkih grupa po poglavljima)	
Pregovaračka poglavlja	Predsednik i sekretar/ zamenik predsednika/zamenik sekretara pregovaračke grupe
1. Sloboda kretanja roba	Imenuju se iz reda predstavnika Ministarstva privrede.
2. Sloboda kretanja radnika	Imenuju se iz reda predstavnika Ministarstva rada, zapošljavanja i socijalne politike.
3. Pravo poslovnog nastanjivanja i sloboda pružanja usluga	Imenuju se iz reda predstavnika Ministarstva spoljne i unutrašnje trgovine i telekomunikacija.

S tim u vezi, kao značajno pitanje izdvaja se i pitanje stručne redakture prevoda dokumentacije pripremljene radi dostavljanja Evropskoj uniji u toku pregovora, pri čemu će biti neophodno da, pregovaračke grupe, odnosno tela koja učestvuju u radu pregovaračkih grupa, uvažavaju termine i pravila koja su već utvrđena u procesu koordinacije prevođenja pravnih tekovina Evropske unije.

Organi i organizacije iz kojih dolaze članovi pregovaračke grupe

Ministarstvo finansija; Ministarstvo spoljne i unutrašnje trgovine i telekomunikacija; Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede; Ministarstvo energetike, razvoja i zaštite životne sredine; Ministarstvo saobraćaja; Institut za standardizaciju Srbije; Akreditacionog tela Srbije; Direkcije za mere i dragocene metale, organa u sastavu Ministarstvo finansija; Ministarstvo zdravlja; Ministarstvo unutrašnjih poslova; Ministarstvo građevinarstva i urbanizma; Ministarstvo kulture i informisanja; Ministarstvo odbrane; Ministarstvo prosvete, nauke i tehnološkog razvoja, Republička agencija za elektronske komunikacije; Republički sekretarijat za zakonodavstvo i Kancelarija za evropske integracije.

Ministarstvo finansija; Ministarstvo privrede; Ministarstvo unutrašnjih poslova; Ministarstvo zdravlja; Ministarstvo prosvete, nauke i tehnološkog razvoja; Ministarstvo omladine i sporta; Nacionalna služba za zapošljavanje; Fond za penzijsko i invalidsko osiguranje; Republički sekretarijat za zakonodavstvo i Kancelarija za evropske integracije.

Ministarstvo finansija; Ministarstvo privrede; Ministarstvo prosvete, nauke i tehnološkog razvoja; Ministarstvo prirodnih resursa, rudarstva i prostornog planiranja; Ministarstvo građevinarstva i urbanizma; Ministarstvo saobraćaja; Ministarstvo pravde i državne uprave; Ministarstvo zdravlja; Ministarstvo energetike, razvoja i zaštite životne sredine; Ministarstvo kulture i informisanja; Ministarstvo rada, zapošljavanja i socijalne politike; Ministarstvo omladine i sporta; Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede; Republički geodetski zavod; Agencija za privredne registre; Nacionalna agencija za regionalni razvoj; Agencija za strana ulaganja i promociju izvoza; Republički geodetski zavod; Republički sekretarijat za zakonodavstvo i Kancelarija za evropske integracije.

Pregovaračka poglavlja
(institucije uključene u rad pregovaračkih grupa po poglavljima)

Pregovaračka poglavlja	Predsednik i sekretar/ zamenik predsednika/zamenik sekretara pregovaračke grupe
4. Slobodno kretanje kapitala	Imenuju se iz reda predstavnika Ministarstva finansija.
5. Javne nabavke	Imenuju se iz reda predstavnika Ministarstva finansija.
6. Pravo privrednih društava	Imenuju se iz reda predstavnika Ministarstva privrede.
7. Pravo intelektualne svojine	Imenuju se iz reda predstavnika Zavoda za intelektualnu svojinu.
8. Politika konkurencije	Imenuju se iz reda predstavnika Ministarstva spoljne i unutrašnje trgovine i telekomunikacija.

Organi i organizacije iz kojih dolaze članovi pregovaračke grupe

Narodna banka Srbije; Ministarstvo unutrašnjih poslova; Ministarstvo građevinarstva i urbanizma; Ministarstvo spoljne i unutrašnje trgovine i telekomunikacija; Ministarstvo privrede; Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede; Ministarstvo pravde i državne uprave; Republički sekretarijat za zakonodavstvo i Kancelarija za evropske integracije.

Uprave za javne nabavke; Ministarstvo spoljne i unutrašnje trgovine i telekomunikacija; Ministarstvo energetike, razvoja i zaštite životne sredine; Ministarstvo rada, zapošljavanja i socijalne politike; Ministarstvo unutrašnjih poslova; Ministarstvo odbrane; Ministratsva privrede; Republičke komisije za zaštitu prava u postupcima javnih nabavki; Državne revizorske institucije; Republički sekretarijat za zakonodavstvo i Kancelarija za evropske integracije.

Ministarstvo finansija; Ministarstvo spoljne i unutrašnje trgovine i telekomunikacija; Agencija za privredne registre; Agencija za strana ulaganja i promociju izvoza; Komisije za hartije od vrednosti; Nacionalna agencija za regionalni razvoj; Narodna Banka Srbije; Republički sekretarijat za zakonodavstvo i Kancelarija za evropske integracije.

Ministarstvo prosvete, nauke i tehnološkog razvoja; Ministarstvo finansija; Ministarstvo privrede; Ministarstvo unutrašnjih poslova; Ministarstvo spoljne i unutrašnje trgovine i telekomunikacija; Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede; Ministarstvo pravde i državne uprave; Ministarstvo zdravlja; Ministarstvo odbrane; Republičko javno tužilaštvo; Republički sekretarijat za zakonodavstvo i Kancelarija za evropske integracije.

Komisija za zaštitu konkurencije; Ministarstvo finansija; Ministarstvo privrede; Ministarstvo kulture i informisanja; Komisije za kontrolu državne pomoći; Ministarstvo građevinarstva i urbanizma; Ministarstvo energetike, razvoja i zaštite životne sredine; Ministarstvo prosvete, nauke i tehnološkog razvoja; Ministarstvo saobraćaja; Ministarstvo unutrašnjih poslova; Ministarstvo odbrane; Ministarstvo rada, zapošljavanja i socijalne politike; Ministarstvo regionalnog razvoja i lokalne samouprave; Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede; Ministarstvo regionalnog razvoja i lokalne samouprave; Narodna banka Srbije; Agencija za energetiku Republike Srbije; Republička agencija za elektronske komunikacije; Nacionalna agencija za regionalni razvoj; Agencija za strana ulaganja i promociju izvoza; Republički sekretarijat za zakonodavstvo; Kancelarija za saradnju sa civilnim društvom i Kancelarija za evropske integracije.

Pregovaračka poglavlja (institucije uključene u rad pregovaračkih grupa po poglavljima)	
Pregovaračka poglavlja	Predsednik i sekretar/ zamenik predsednika/zamenik sekretara pregovaračke grupe
9. Finansijske usluge	Imenuju se iz reda predstavnika Ministarstva finansija.
10. Informaciono društvo i mediji	Imenuju se iz reda predstavnika Ministarstva spoljne i unutrašnje trgovine i telekomunikacija.
11. Poljoprivreda i ruralni razvoj	Imenuju se iz reda predstavnika Ministarstvo Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede.
12. Bezbednost hrane, veterinarska i fitosanitarna politika	Imenuju se iz reda predstavnika Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede.
13. Ribarstvo	Imenuju se iz reda predstavnika Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede.

Organi i organizacije iz kojih dolaze članovi pregovaračke grupe

Ministarstvo privrede; Narodna banka Srbije; Komisija za hartije od vrednosti; Agencija za osiguranje depozita; Agencija za privredne registre; Republički sekretarijat za zakonodavstvo i Kancelarija za evropske integracije.

Ministarstvo kulture i informisanja; Ministarstvo saobraćaja; Ministarstvo prosvete, nauke i tehnološkog razvoja; Ministarstvo finansija; Ministarstvo privrede; Ministarstvo unutrašnjih poslova; Ministarstvo pravde i državne uprave; Republičke radiodifuzne agencije; Poverenik za informacije od javnog značaja i zaštitu podataka o ličnosti; Republička agencija za elektronske komunikacije; Republički zavod za statistiku; Komisija za zaštitu konkurencije; Institut za standardizaciju Srbije; Republički sekretarijat za zakonodavstvo; Kancelarija za saradnju sa civilnim društvom; Republički geodetski zavod i Kancelarija za evropske integracije.

Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede; Ministarstvo zdravlja; Ministarstvo energetike, razvoja i zaštite životne sredine; Ministarstvo prirodnih resursa, rudarstva i prostornog planiranja; Ministarstvo finansija; Ministarstvo privrede; Ministarstvo spoljne i unutrašnje trgovine i telekomunikacija; Ministarstvo regionalnog razvoja i lokalne samouprave; Republički geodetski zavod; Institut za standardizaciju Srbije; Republički zavod za statistiku; Zavoda za intelektualnu svojinu; Republički sekretarijat za zakonodavstvo, Kancelarija za evropske integracije, Kancelarija za reviziju sistema upravljanja sredstvima EU; Kancelarija za saradnju sa civilnim društvom i Tim za socijalno uključivanje i smanjenje siromaštva.

Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede; Ministarstvo zdravlja; Ministarstvo prosvete, nauke i tehnološkog razvoja; Ministarstvo energetike, razvoja i zaštite životne sredine; Ministarstvo prirodnih resursa, rudarstva i prostornog planiranja; Ministarstvo finansija; Ministarstvo privrede; Ministarstvo spoljne i unutrašnje trgovine i telekomunikacija; Ministarstvo unutrašnjih poslova; Kancelarija za reviziju sistema upravljanja sredstvima EU; Republički zavod za statistiku; Institut za standardizaciju Srbije; Republički sekretarijat za zakonodavstvo i Kancelarija za evropske integracije.

Ministarstvo prirodnih resursa, rudarstva i prostornog planiranja; Ministarstvo zdravlja; Ministarstvo finansija; Ministarstvo privrede; Institut za standardizaciju Srbije; Republički zavod za statistiku; Republički sekretarijat za zakonodavstvo i Kancelarija za evropske integracije.

Pregovaračka poglavlja (institucije uključene u rad pregovaračkih grupa po poglavljima)	
Pregovaračka poglavlja	Predsednik i sekretar/ zamenik predsednika/zamenik sekretara pregovaračke grupe
14. Transportna politika	Imenuju se iz reda predstavnika Ministarstva saobraćaja.
15. Energetika	Imenuju se iz reda predstavnika Ministarstva energetike, razvoja i zaštite životne sredine.
16. Oporezivanje	Imenuju se iz reda predstavnika Ministarstva finansija.
17. Ekonomska i monetarna politika	Imenuju se iz reda predstavnika Ministarstva finansija.
18. Statistika	Imenuju se iz reda predstavnika Republičkog zavoda za statistiku.

Organi i organizacije iz kojih dolaze članovi pregovaračke grupe

Ministarstvo unutrašnjih poslova; Ministarstvo rada, zapošljavanja i socijalne politike; Komisije za zaštitu konkurencije; Agencija za bezbednost saobraćaja; Direkcija za železnice; Ministarstvo regionalnog razvoja i lokalne samouprave; Ministarstvo prosvete, nauke i tehnološkog razvoja; Ministarstvo energetike, razvoja i zaštite životne sredine; Ministarstvo građevinarstva i urbanizma; Ministarstvo finansija; Ministarstvo privrede; Ministarstvo odbrane; Institut za standardizaciju Srbije; Direktorat civilnog vazduhoplovstva Republike Srbije; Republički zavod za statistiku; Republički sekretarijat za zakonodavstvo i Kancelarija za evropske integracije.

Ministarstvo regionalnog razvoja i lokalne samouprave; Ministarstvo spoljne i unutrašnje trgovine i telekomunikacija; Ministarstvo prosvete, nauke i tehnološkog razvoja; Ministarstvo prirodnih resursa, rudarstva i prostornog planiranja; Ministarstvo finansija; Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede; Ministarstvo privrede; Institut za standardizaciju Srbije; Agencija za energetiku; Agencija za zaštitu od jonizujućih zračenja i nuklearnu sigurnost Srbije; Komisija za zaštitu konkurencije; Republička direkcija za robne rezerve; Republički zavod za statistiku; Republički sekretarijat za zakonodavstvo i Kancelarija za evropske integracije.

Ministarstvo rada, zapošljavanja i socijalne politike; Ministarstvo privrede; Republički sekretarijat za zakonodavstvo i Kancelarija za evropske integracije

Narodna banka Srbije; Ministarstvo privrede; Ministarstvo regionalnog razvoja i lokalne samouprave; Republički zavod za statistiku; Republički sekretarijat za zakonodavstvo i Kancelarija za evropske integracije

Narodna banka Srbije; Ministarstvo spoljne i unutrašnje trgovine i telekomunikacija; Ministarstvo finansija; Ministarstvo privrede; Ministarstvo prosvete, nauke i tehnološkog razvoja; Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede; Ministarstvo regionalnog razvoja i lokalne samouprave; Republički sekretarijat za zakonodavstvo, Kancelarija za evropske integracije i Tim za socijalno uključivanje i smanjenje siromaštva.

Pregovaračka poglavlja (institucije uključene u rad pregovaračkih grupa po poglavljima)	
Pregovaračka poglavlja	Predsednik i sekretar/ zamjenik predsednika/zamjenik sekretara pregovaračke grupe
19. Socijalna politika i zapošljavanje	Imenuju se iz reda predstavnika Ministarstva rada, zapošljavanja i socijalne politike.
20. Preduzetništvo i industrijska politika	Imenuju se iz reda predstavnika Ministarstva privrede.
21. Transevropske mreže	Imenuju se iz reda predstavnika Ministarstva saobraćaja.
22. Regionalna politika i koordinacija strukturalnih elemenata	Imenuju se iz reda predstavnika Kancelarija za evropske integracije.

Organi i organizacije iz kojih dolaze članovi pregovaračke grupe

Ministarstvo finansija; Ministarstvo privrede; Ministarstvo omladine i sporta; Ministarstvo prosvete, nauke i tehnološkog razvoja; Ministarstvo zdravlja; Ministarstvo regionalnog razvoja i lokalne samouprave; Ministarstvo energetike, razvoja i zaštite životne sredine; Agencija za energetiku; Nacionalne službe za zapošljavanje; Komesarijata za izbeglice i migracije; Republički zavod za statistiku; Republički sekretarijat za zakonodavstvo; Kancelarija za evropske integracije; Kancelarija za ljudska i manjinska prava; Poverenik za zaštitu ravnopravnosti; Kancelarija za ljudska i manjinska prava; Kancelarija za saradnju sa civilnim društvom; Zavod za socijalnu zaštitu i Tim za socijalno uključivanje i smanjenje siromaštva.

Ministarstvo finansija; Ministarstvo regionalnog razvoja i lokalne samouprave; Ministarstvo spoljne i unutrašnje trgovine i telekomunikacija; Ministarstvo prosvete, nauke i tehnološkog razvoja; Ministarstvo prirodnih resursa, rudarstva i prostornog planiranja; Ministarstvo omladine i sporta; Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede; Ministarstvo građevinarstva i urbanizma; Ministarstvo energetike, razvoja i zaštite životne sredine; Ministarstvo zdravlja; Ministarstvo kulture i informisanja; Ministarstvo rada, zapošljavanja i socijalne politike; Ministarstvo odbrane; Ministarstvo unutrašnjih poslova; Republički zavod za statistiku; Uprave za javne nabavke; Fond za razvoj; Institut za standardizaciju Srbije; Nacionalna služba za zapošljavanje; Nacionalna agencija za regionalni razvoj; Agencija za privredne registre; Agencija za strana ulaganja i promociju izvoza; Republički sekretarijat za zakonodavstvo i Kancelarija za evropske integracije.

Ministarstvo regionalnog razvoja i lokalne samouprave; Ministarstvo prosvete, nauke i tehnološkog razvoja; Ministarstvo energetike, razvoja i zaštite životne sredine; Ministarstvo privrede; Ministarstvo finansija; Ministarstvo spoljne i unutrašnje trgovine i telekomunikacija; Direktorat civilnog vazduhoplovstva Republike Srbije; Agencija za energetiku; Republički zavod za statistiku; Institut za standardizaciju Srbije; Direkcija za železnice; Republički sekretarijat za zakonodavstvo i Kancelarija za evropske integracije.

Ministarstvo finansija; Ministarstvo privrede; Ministarstvo regionalnog razvoja i lokalne samouprave; Ministarstvo pravde i državne uprave; Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede; Ministarstvo saobraćaja; Ministarstvo građevinarstva i urbanizma; Ministarstvo prosvete, nauke i tehnološkog razvoja; Ministarstvo energetike, razvoja i zaštite životne sredine; Ministarstvo prirodnih resursa, rudarstva i prostornog planiranja; Ministarstvo rada, zapošljavanja i socijalne politike; Republički zavod za statistiku; Republički sekretarijat za zakonodavstvo; Kancelarija za reviziju sistema upravljanja sredstvima EU; Kancelarija za saradnju sa civilnim društvom; Generalni sekretarijat Vlade i Tim za socijalno uključivanje i smanjenje siromaštva.

Pregovaračka poglavlja
(institucije uključene u rad pregovaračkih grupa po poglavljima)

Pregovaračka poglavlja	Predsednik i sekretar/ zamenik predsednika/zamenik sekretara pregovaračke grupe
23. Pravosuđe i osnovna prava	Imenuju se iz reda predstavnika Ministarstva pravde i državne uprave.
24. Pravda, sloboda i sigurnost	Imenuju se iz reda predstavnika Ministarstva unutrašnjih poslova.
25. Nauka i istraživanje	Imenuju se iz reda predstavnika Ministarstva prosvete, nauke i tehnološkog razvoja.
26. Obrazovanje i kultura	Imenuju se iz reda predstavnika Ministarstva prosvete, nauke i tehnološkog razvoja.

Organi i organizacije iz kojih dolaze članovi pregovaračke grupe

Ministarstvo unutrašnjih poslova; Ministarstvo spoljnih poslova; Ministarstvo regionalnog razvoja i lokalne samouprave; Ministarstvo odbrane; Ministarstvo kulture i informisanja; Ministarstvo prirodnih resursa, rudarstva i prostornog planiranja; Ministarstvo zdravlja; Ministarstvo rada, zapošljavanja i socijalne politike; Ministarstvo prosvete, nauke i tehnološkog razvoja; Ministarstvo finansija; Ministarstvo privrede; Agencija za borbu protiv korupcije; Komesarijat za izbeglice i migracije; Kancelarija za ljudska i manjinska prava; Visoki savet sudstva; Državno veće tužilaca; Republički sekretarijat za zakonodavstvo; Uprava za javne nabavke; Kancelarija za saradnju sa civilnim društvom; Zaštitnik građana; Poverenik za zaštitu ravnopravnosti; Poverenik za informacije od javnog značaja i zaštitu podataka o ličnosti; Kancelarija za saradnju sa crkvama i verskim zajednicama; Vrhovni kasacioni sud; Republičko javno tužilaštvo; Pravosudna akademija; Kancelarija za ljudska i manjinska prava; Kancelarija za evropske integracije i Tim za socijalno uključivanje i smanjenje siromaštva.

Ministarstvo pravde i državne uprave; Ministarstvo spoljnih poslova; Ministarstvo finansija; Ministarstvo privrede; Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede; Ministarstvo zdravlja; Ministarstvo odbrane; Ministarstvo regionalnog razvoja i lokalne samouprave; Ministarstvo rada, zapošljavanja i socijalne politike; Bezbednosno-informativna agencija; Komesarijat za izbeglice i migracije; Republičko javno tužilaštvo; Agencija za borbu protiv korupcije; Kancelarija za saradnju sa civilnim društvom; Vrhovni kasacioni sud; Kancelarija za ljudska i manjinska prava; Republički sekretarijat za zakonodavstvo i Kancelarija za evropske integracije.

Ministarstvo omladine i sporta; Ministarstvo finansija; Ministarstvo privrede; Ministarstvo zdravlja; Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede; Ministarstvo kulture i informisanja; Ministarstvo odbrane; Centar za promociju nauke; Fond za inovacionu delatnost; Agencija za zaštitu od jonizujućih zračenja i nuklearnu sigurnost Srbije; Republički sekretarijat za zakonodavstvo i Kancelarija za evropske integracije.

Ministarstvo kulture i informisanja; Ministarstvo finansija; Ministarstvo privrede; Ministarstvo omladine i sporta; Ministarstvo regionalnog razvoja i lokalne samouprave; Republički sekretarijat za zakonodavstvo, Kancelarija za saradnju sa civilnim društvom; Kancelarija za evropske integracije i Tim za socijalno uključivanje i smanjenje siromaštva.

Pregovaračka poglavlja
(institucije uključene u rad pregovaračkih grupa po poglavljima)

Pregovaračka poglavlja	Predsednik i sekretar/ zamenik predsednika/zamenik sekretara pregovaračke grupe
27. Životna sredina	Imenuju se iz reda predstavnika Ministarstva energetike, razvoja i zaštite životne sredine.
28. Zdravstvena zaštita i zaštita potrošača	Imenuju se iz reda predstavnika Ministarstva spoljne i unutrašnje trgovine i telekomunikacija.
29. Carinska unija	Imenuju se iz reda predstavnika Ministarstva finansija.
30. Ekonomski odnosi sa inostranstvom	Imenuju se iz reda predstavnika Ministarstva spoljne i unutrašnje trgovine i telekomunikacija.
31. Spoljna, bezbedonosna i odbrambena politika	Imenuju se iz reda predstavnika Ministarstva spoljnih poslova.

Organi i organizacije iz kojih dolaze članovi pregovaračke grupe

Ministarstvo finansija; Ministarstvo privrede; Ministarstvo prirodnih resursa, rudarstva i prostornog planiranja; Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede; Ministarstvo saobraćaja; Ministarstvo građevinarstva i urbanizma; Ministarstvo regionalnog razvoja i lokalne samouprave; Ministarstvo zdravlja; Ministarstvo unutrašnjih poslova; Ministarstvo pravde i državne uprave; Ministarstvo prosvete, nauke i tehnološkog razvoja; Republički geodetskog zavod; Direktorat za civilno vazduhoplovstvo; Republički hidrometeorološki zavod; Republički zavod za statistiku; Republički geodetski zavod; Institut za standardizaciju Srbije; Zavod za zaštitu prirode; Republički sekretarijat za zakonodavstvo; Kancelarija za saradnju sa civilnim društvom i Kancelarija za evropske integracije.

Ministarstvo zdravlja; Ministarstvo energetike, razvoja i zaštite životne sredine; Ministarstvo finansija; Ministarstvo privrede; Ministarstvo regionalnog razvoja i lokalne samouprave; Ministarstvo građevinarstva i urbanizma; Ministarstvo prosvete, nauke i tehnološkog razvoja; Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede; Kancelarija za saradnju sa civilnim društvom; Agencija za zaštitu od jonizujućih zračenja i nuklearnu sigurnost Srbije; Agencija za energetiku Republike Srbije; Institut za standardizaciju Srbije; Narodna banka Srbije; Republički sekretarijat za zakonodavstvo i Kancelarija za evropske integracije.

Ministarstvo spoljne i unutrašnje trgovine i telekomunikacija; Ministarstvo privrede; Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede; Republički sekretarijat za zakonodavstvo i Kancelarija za evropske integracije.

Ministarstvo spoljnih poslova; Ministarstvo finansija; Ministarstvo privrede; Ministarstvo unutrašnjih poslova; Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede; Ministarstvo odbrane; Agencija za osiguranje i finansiranje izvoza; Republički sekretarijat za zakonodavstvo i Kancelarija za evropske integracije.

Ministarstvo odbrane; Ministarstvo unutrašnjih poslova; Ministarstvo finansija; Ministarstvo privrede; Ministarstvo regionalnog razvoja i lokalne samouprave; Ministarstvo prosvete, nauke i tehnološkog razvoja; Bezbednosno-informativna agencija; Republički sekretarijat za zakonodavstvo i Kancelarija za evropske integracije.

Pregovaračka poglavlja (institucije uključene u rad pregovaračkih grupa po poglavljima)	
Pregovaračka poglavlja	Predsednik i sekretar/ zamenik predsednika/zamenik sekretara pregovaračke grupe
32. Finansijska kontrola	Imenuju se iz reda predstavnika Ministarstva finansija.
33. Finansijske i budžetske odredbe	Imenuju se iz reda predstavnika Ministarstva finansija.
34. Institucije	Imenuju se iz reda predstavnika Kancelarije za evropske integracije.
35. Ostala pitanja	Imenuju se iz reda predstavnika Generalnog sekretarijata Vlade.

Organi i organizacije iz kojih dolaze članovi pregovaračke grupe

Državna revizorska institucija; Narodna banka Srbije; Ministarstvo privrede; Republički sekretarijat za zakonodavstvo, Kancelarija za reviziju sistema upravljanja sredstvima EU i Kancelarija za evropske integracije.

Narodna banka Srbije; Ministarstvo privrede; Ministarstvo regionalnog razvoja i lokalne samouprave; Republički zavod za statistiku; Republički sekretarijat za zakonodavstvo i Kancelarija za evropske integracije.

Ministarstvo spoljnih poslova; Ministarstvo pravde i državne uprave; Ministarstvo finansija i Republički sekretarijat za zakonodavstvo.

Ministarstvo spoljnih poslova; Ministarstvo finansija; Ministarstvo pravde i državne uprave; Ministarstvo unutrašnjih poslova; Kancelarija za Kosovo i Metohiju, Komesarijata za izbeglice i migracije; Kancelarija za evropske integracije, Kancelarija za stručne i operativne poslove u procesu pregovaranja; Republički sekretarijat za zakonodavstvo i Kabineta predsednika Republike.

4.

PRISTUPNI PREGOVORI

*Faze u procesu pristupnih
pregovora*

4. *Kako se vode pregovori?*

4.1. **Analitički pregled zakonodavstva** (*screening*)

Nakon političke odluke Evropskog saveta o datumu početka pregovora, oni započinju održavanjem međuvladine konferencije kojoj prisustvuju predstavnici vlada država članica EU, Evropske komisije i države kandidata. Pregovori se vode u okviru međuvladine konferencije u praktično-političkom okviru 35 pregovaračkih poglavlja. Pregovaračke strane u pregovorima o pristupanju čine, sa jedne strane, institucije EU i države članice, a sa druge država kandidat. Osnov za rad međuvladine konferencije predstavlja pregovarački okvir (Negotiating Framework), dokument izrađen zajednički od strane EU i država članica kojim se održuju rukovodeći principi, ciljevi i način vođenja pregovora.

Međuvladina konferencija obeležava formalni početak pristupnih pregovora u svakom od 35 pregovaračkih poglavlja, ali predstavlja pre događaj kojim se daje suštinski politički impuls procesu pregovaranja nego mesto gde će se na jednom ekspertskom, tehničkom nivou razgovarati o suštini pristupnih pregovora. Na međuvladinoj konferenciji se razmenjuju stavovi o očekivanjima u vezi sa pristupnim pregovorima i dogovaraju uslovi pristupanja države kandidata Evropskoj uniji sa zemljama članicama.

Prvi suštinski korak u procesu pristupnog pregovaranja jeste analitički pregled i ocena stepena usklađenosti pravnog poretka države kandidata sa pravnom tekovinom Evropske unije – skrining (Screening). Skriningom se utvrđuju stepen usaglašenosti zakonodavstva države kandidata i pravnih tekovina EU, tj. u kojoj meri država kandidat (ni)je usaglasila svoj pravni poredak sa ciljevima EU politika i pravnim tekovinama Evropske unije.

Analitički pregled pravnih tekovina EU treba da pokaže realne kapacitete države kandidata da prihvati pravne tekovine EU za vreme trajanja pristupnih pregovora. Ukoliko država kandidat proceni da u ovom periodu nije u mogućnosti da prihvati određene pravne tekovine Evropske unije ona može, u toku pristupnih pregovora, da zatraži određene prelazne periode kako bi u potpunosti uskladila i primenila zakonodavstvo.

Analitički pregled se sastoji iz dve faze: eksplanatorni analitički pregled i bilateralni analitički pregled. U okviru eksplanatornog analitičkog pregleda (*Explanatory Screening*) predstavljaju se pravne tekovine EU podeljene u 35 pregovaračkih poglavlja, a koje će biti predmet pristupnih pregovora. Po završetku eksplanatornog analitičkog pregleda, u okviru bilateralnog analitičkog pregleda (*Bilateral Screening*) se vrši realna procena stepena usaglašenosti pravnog poretka države kandidata i postojećih pravnih tekovina EU. Ovde se precizno utvrđuju pravne tekovine Evropske unije koje još nisu transponovane u domaći pravni poredak i definiše se način transponovanja i institucija odgovorna za uvođenje konkretne pravne tekovine EU u nacionalno zakonodavstvo. Analitički pregled se sprovodi za svako od 35 pregovaračkih poglavlja, s time što postoji mogućnost paralelnog analitičkog pregleda više pregovaračkih poglavlja. Trajanje analitičkog pregleda zavisi od količine pravne tekovine u konkretnom pregovaračkom poglavlju i može trajati od jednog dana do nekoliko nedelja. Iskustvo iz dosadašnjih proširenja nam govori da ovaj proces ne bi trebalo da traje duže od 18 meseci.

Dosadašnja praksa je ukazala na mogućnost da Evropska komisija za pojedina pregovaračka poglavlja uputi državi članici spisak propisa čija se usklađenost ocenjuje. Ovde je bitno napomenuti da se stepen usklađenosti pravnog poretka države kandidata sa pravnim tekovinama EU procenjuje i u odnosu na tzv. meko pravo (*soft law*).

Tabela 4 Primer skrinig liste, Hrvatska, poglavlje 27 – životna sredina

Horizontal legislation	
<p>32003L0004 Directive 2003/4/EC of the European Parliament and of the Council of 28 January 2003 on public access to environmental information and repealing Council Directive 90/313/EEC (OJ Z 41, 14 February 2003, p. 26-32)</p>	<p>Environmental Protection Act (OG 82/94, 128/99) Article 6 (3); Article 17 (1); Article 22 (1,6); Article 49 (1, 4, 5, 6)</p>
	<p>Act on the Right to Access to Information (OG 172/03) Article 3 (1, 2); Article 4 (1, 3, 4); Article 5; Article 6 (2); Article 8 (1, 2,3, 4); Article 9; Article 10; Article 11 (4, 5); Article 12 (1, 2); Article 13 (1); Article 14 (1); Article 15 (2); Article 17 (1, 2, 3); Article 18; Article 19; Article 20; Article 21; Article 22; Article 28.</p>
	<p>Nature Protection Act (OG 70/05) Article 163 (1, 2, 3); Article 165.</p>
	<p>Regulation on the establishment of the Croatian Environment Agency (OG 75/02)</p>
	<p>Regulation on the environmental information system (OG 74/99)</p>
	<p>Correction of the table from Article 6 of the Regulation on the environmental information system (OG 79/99), Article 1; Article 2; Article 3; Article 4; Article 12; Article 13.</p>
	<p>Ordinance on environmental impact assessment (OG 59/00)</p>
	<p>Ordinance on Amendments to the Ordinance on environmental impact assessment (OG 136/04) <i>Article 18</i></p>
	<p>Ministerial Decision on the establishment of the Information Catalogue of the Ministry of Environmental Protection, Physical Planning and Construction, passed on 24 January 2005,</p>
	<p>Act on Genetically Modified Organisms(OG 70/05) Article 11; Article 17</p>
<p>Regulation on ozone in air(OG 133/05) Article 2; Article 13 (1, 2, 3)</p>	
<p>Regulation on limit values of pollutants in air (OG 133/05) Article 3; Article 10</p>	
<p>Act on Amendments to the Waters Act (OG 150/05) Article 15; Article 60</p>	

Ministry of Environmental
Protection, Physical Planning
and Construction

Croatian Environment Agency

Transposition of the provisions of this Directive shall be carried out by passing the new Environmental Protection Act by the end of 2006.

Elements of the Directive referring to the right of access to information were transposed into the Environmental Protection Act from 1999, and the Act on the Right of Access to Information from 2003, as well as into the Regulation on environmental information system from 1999.

These Acts ensure the procedures related to processing public requests for information. With regard to proactive dissemination of information, Croatia publishes a 4-annual report on the state of the environment. The new Report on the state of the environment is expected to be adopted by the end 2006. Apart from that, counties publish their own reports on the state of the environment. The Regulation on environmental information system from 1999 proscribes the electronic dissemination of information. The environmental information system is developed and managed by the Croatian Environment Agency.

The project of "Implementing the requests of the environmental *acquis* regarding environmental information access and public participation in environmental decision making", is under way. The implementation plans for Directives 2003/4/EC and 2003/35/EC shall be developed within the project.

At this moment, it is assessed that the Republic of Croatia will not have difficulties in adopting the above listed *acquiscommunautaire*.

Ovde se prvenstveno misli na presude Suda pravde Evropske unije, ali i zaključke, preporuke, smernice, akcione planove i druge slične instrumente kojima Evropska unija često usmerava delovanje država članica u pojedinim praktičnim politikama.

Da bi se što preciznije definisao stepen usaglašenosti pravnog poretka države kandidata sa pravnim tekovinama Evropske unije i kasnije radi lakšeg, boljeg i objektivnijeg definisanja pregovaračke pozicije članovi svake od pregovaračkih grupa države koja vodi pregovore popunjavaju tzv. *skrining liste*.

Nakon konsultacija sa državom kandidatom Evropska komisija izrađuje Izveštaj o skriningu (*Screening report*) za svako od poglavlja pravne tekovine EU.

4.2. Izveštaj o analitičkom pregledu

Izveštaje o rezultatima skrininga za svako pregovaračko poglavlje, koji se upućuju državama članicama i državi kandidatu, izrađuje Evropska komisija uz stalne konsultacije sa državom kandidatom. Evropska komisija u izveštajima daje svoju ocenu spremnosti države kandidata za prihvatanje i primenu pravnih tekovina, ali i preporuku za otvaranje sadržinskih pregovora o pojedinom pregovaračkom poglavlju.

Izveštaj o analitičkom pregledu predstavlja osnov za donošenje dokumenta koji se zove Rezultat analitičkog pregleda (*Outcome of Screening*). Ovaj dokument suštinski predstavlja ocenu Evropske unije o tome da li je utvrđeni nivo usklađenosti pravnog poretka države kandidata sa pravnim tekovinama EU takvog obima i kvaliteta da EU može otpočeti pregovore u konkretnom pregovaračkom poglavlju.

**Primer izveštaja o analitičkom pregledu, Hrvatska,
poglavlje 27 – životna sredina**

Primer izveštaja o skriningu, Hrvatska, poglavlje 27 – životna sredina

Izveštaj o skriningu za svako od pregovaračkih poglavlja sadrži dve ključne celine:

1) Usklađenost pravnog poretka i sposobnost sprovođenja pravnih tekovina EU

Ovaj deo sadrži informacije do kojih je država koja pregovara došla nakon izrade svojih skrining lista, kao i rasprave koja je vođena tokom analitičkog skrininga. Ova celina je, takođe, podeljena, na deo koji se odnosi na horizontalno zakonodavstvo i deo koji se odnosi na sektorsko zakonodavstvo u oblasti politike životne sredine.

2) Ocena stepena usklađenosti i sposobnosti sprovođenja preostalih pravnih tekovina EU

Ovde se iznosi stav Evropske komisije o usklađenosti horizontalnog zakonodavstva i sposobnosti sprovođenja preostalih pravnih tekovina u konkretnom pregovaračkom poglavlju. Osnov za ovaj stav Evropska komisija gradi na osnovu sopstvenog eksplanatornog analitičkog pregleda, bilateralnog analitičkog pregleda i rasprave vođene tokom analitičkog pregleda.

Na osnovu Izveštaja o analitičkom pregledu i Rezultata analitičkog pregleda, ukoliko je to neophodno, Evropska komisija za određena pregovaračka poglavlja definiše početna merila, ili merila za otvaranje poglavlja (*Opening Benchmarks*) koja je neophodno prethodno ostvariti da bi došlo do otvaranja konkretnog poglavlja za pregovore. Merila mogu biti naknadno preispitana ili dopunjena, imajući u vidu činjenicu da je pristupanje EU višegodišnji proces sa kojim paralelno teče intenzivna zakonodavna aktivnost u Evropskoj uniji koja može dovesti do promene propisa ili praktičnih politika u vezi sa konkretnim pregovaračkim poglavljem.

Merila za otvaranje pregovora najčešće predstavljaju:

- preporuke za usvajanje strateških i akcionih planova;
- usvajanje određenih zakonskih i podzakonskih akata;
- uspostavljanje ili unapređenje određenih administrativnih i institucionalnih kapaciteta.

Tabela 5 *Pristupni pregovori Hrvatske i EU: Primer merila za otvaranje pregovora u poglavlju 27*

Poglavlje iz pravnih tekovina EU	Merila za otvaranje poglavlja (Opening Benchmarks)
27. poglavlje – Zaštita životne sredine	<p>jedno merilo</p> <p>„...Hrvatska treba da predstavi Evropskoj komisiji sveobuhvatan plan za obezbeđivanje i organizaciju odgovarajućih administrativnih kapaciteta i finansijskih izvora za primenu pravnih tekovina u oblasti politike životne sredine u okviru predviđenih ciljeva i vremenskih rokova. Ovaj plan treba da bude u skladu sa sveobuhvatnim procesom usaglašavanja pravnog poretka Hrvatske sa pravnim tekovinama EU i početkom primene pravnih tekovina EU.“</p>

4.3. Pregovaračke pozicije

Nakon završetka analitičkoga pregleda odluku o otvaranju pregovora u pojedinom poglavlju donose države članice u okviru Saveta EU, zavisno od ocene spremnosti države kandidata i ispunjenosti (eventualnih) merila za otvaranje pregovora. Otvaranjem pregovora o pojedinom poglavlju započinju pregovori o sadržaju unutar kojih se pregovara o uslovima pod kojima će država kandidat prihvatiti, primeniti i sprovesti pravnu tekovinu EU u tom poglavlju, uključujući prelazne periode koja je eventualno zatražila država kandidat.

Primer Strukture i sadržine pregovaračke pozicije

Struktura i sadržina pregovaračke pozicije

Pregovaračka pozicija ima sledeću strukturu:

1) Uvodni deo:

- *sažetak pregovaračke pozicije;*
- *zahtevi za prelazne rokove;*
- *situacija u vezi sa konkretnim poglavljem u vreme pripreme pregovaračke pozicije;*
- *stepen usklađenosti sa pravnom tekovinom EU (acquis);*
- *procena institucionalnih kapaciteta za sprovođenje usklađenih propisa.*

2) Obrazloženje u kojem:

- *se navodi detaljan opis situacije u vezi sa konkretnim poglavljem i postojećim propisima i daje kratak pregled procesa usklađivanja sa pravnom tekovinom EU;*
- *se navodi detaljno obrazloženje svakog postavljenog zahteva za prelazne rokove ili izuzeća (derogacije);*
- *se definiše institucionalni okvir za sprovođenje usklađenih propisa.*

3) Dodaci:

(vremenski rasporedi, analize, dodatne informacije itd. – ako je potrebno)

Prelazni rokovi:

koje traži zemlja kandidat za punu primenu pravne tekovine nakon predviđenog datuma pristupanja (moraju biti jasno definisani u pogledu ciljeva i vremena; zahtevi moraju biti ubedljivo predočeni i dobro argumentovani; može ih tražiti i EU)

Izuzeća (derogacije):

traži zemlja kandidat koja traži trajno izuzeće primene određenog propisa EU ili pojedinog dela propisa – odobrava se samo u izuzetnim slučajevima.

Tehnička prilagođavanja pravne tekovine EU:

traži zemlja kandidat u onim područjima u kojima ta zemlja može doneti „dodanu vrednost“ pravnoj tekovini EU.

Dodatna pojašnjenja:

na zahtev institucija Evropske unije, sve dodatne informacije u vezi sa dostavljenim pregovaračkim pozicijama pripremaju se u pisanoj formi.

- Uz pregovaračku poziciju se prilaže i *Akcioni plan za primenu i usvajanje pravnih tekovina u pregovaračkom poglavlju*. Akcioni plan se sastavlja u formi tabele koja sadrži sledeće kolone:
- Naziv propisa kojim se uvodi konkretna pravna tekovina EU;
 - Referentna pravna tekovina koja se uvodi propisom iz prve kolone;
 - Rok za usvajanje referentne pravne tekovine EU i
 - Institucija nadležna koja igra glavnu ulogu i odgovorna je za proces usvajanja referentne pravne tekovine EU.

Pregovori o sadržaju unutar svakog od pregovaračkih poglavlja vode se na osnovu pregovaračkih pozicija Evropske unije i države kandidata, a koje se izrađuju za svako pojedino pregovaračko poglavlje nakon rezultata analitičkog pregleda. Pregovaračku poziciju prva predstavlja država kandidat i u njoj objašnjava na koji način namerava preuzeti i primenjivati pravnu tekovinu EU u pojedinom poglavlju, uz opis administrativne sposobnosti. Unutar pregovaračke strukture EU se izrađuje Zajednička pozicija (European Union common position) koja, u stvari, predstavlja pregovaračku poziciju Evropske unije za pristupne pregovore u konkretnom poglavlju.

Pregovaračke pozicije države kandidata se usvajaju unutar uređene pregovaračke strukture svake od zemlja u procesu, dok se zajednička pregovaračka pozicija Evropske unije donosi jednoglasno unutar Saveta EU na osnovu nacrtu pregovaračke pozicije koju priprema i predlaže Evropska komisija, imajući u vidu pregovaračku poziciju države kandidata.

**Ovde se očekuje značajan doprinos
lokalnih samouprava i SKGO**

O pregovaračkim pozicijama EU i država kandidat raspravljaju i pregovaraju na sednicama međuvladine konferencije, uz koje se paralelno održavaju redovne konsultacije i pregovori na stručnom nivou između predstavnika Evropske komisije i države kandidata u cilju prevazilaženja i otklanjanja eventualnih problema.

Nakon postizanja dogovora između EU i države kandidata o pojedinom pregovaračkom poglavlju, uz ispunjenost preduslova za njegovo zatvaranje, ono se privremeno zatvara, a formalnu odluku o tome donosi Međuvladina konferencija na ministarskom nivou. Sve do sklapanja Ugovora o pristupanju, ako se u tom poglavlju pravne tekovine donesu bitno novi propisi ili ako država kandidat ne ispuni preduslove i obaveze koje je preuzela za to pregovaračko poglavlje, postoji mogućnost njegovog ponovnog otvaranja. Ovde je važno napomenuti da u slučaju pristupnih pregovora Srbije neće biti trajnog zatvaranja pregovaračkih poglavlja, te da će EU, ukoliko to bude potrebno, ponovo otvoriti privremeno zatvoreno pregovaračko poglavlje.

Privremeno zatvaranje pregovaračkog poglavlja može biti uslovljeno i ispunjavanjem merila za zatvaranje pregovaračkog poglavlja (*Closing Benchmarks*). Uvođenje merila za zatvaranje pregovaračkog poglavlja predstavlja dodatnu meru kojom EU želi da osigura rezultate pristupnih pregovora u konkretnom poglavlju, pre svega u domenu osiguravanja primene pravnih tekovina Evropske unije koje su, u međuvremenu, postale sastavni deo pravnog poretka zemlje kandidata.

Nakon ispunjavanja merila za zatvaranje pregovaračkog poglavlja, EU izdaje zajednički stav o privremenom zatvaranju konkretnog poglavlja u kome predstavlja celokupne rezultate pregovaračkog procesa u konkretnom poglavlju.

Tabela 6 *Pristupni pregovori Hrvatske i EU: Primer merila za zatvaranje pregovora u poglavlju 27*

Poglavlje iz pravnih tekovina EU	Merila za zatvaranje poglavlja (Closing Benchmarks)
27. poglavlje – Zaštita životne sredine	<p>Četiri merila:</p> <p>1) „...Hrvatska usvaja zakonodavni okvir vezan za transponovanje pravnih tekovina EU u oblasti kvaliteta voda, konkretno kroz novi Zakon o vodama i Zakon o finansiranju upravljanja vodama i čini dodatne značajne napore u usklađivanju svog zakonodavstva u ovoj oblasti kroz primenu usvojenih pravnih tekovina EU.“</p> <p>2) „...Hrvatska usvaja zakonodavni okvir vezan za integrisano sprečavanje i kontrolu zagađivanja životne sredine, upravljanje rizicima i obezbeđuje da su odredbe nacionalnog zakonodavstva, naročito one koje se tiču postrojenja, u skladu sa pravnim tekovinama EU.“</p> <p>3) „...Hrvatska nastavlja sa usklađivanjem sopstvenog pravnog poretka sa pravnim tekovinama EU u preostalim sektorima unutar ovog pregovaračkog poglavlja i demonstrira svoju sposobnost i pripremljenost da u potpunosti obezbedi primenu pravnih tekovina EU danom pristupanja EU.“</p> <p>4) „...Hrvatska nastavlja sa izgradnjom administrativnih kapaciteta na svim nivoima, uključujući inspeksijske službe, u saglasnosti sa Akcionim planom. Hrvatska dodano unapređuje koordinaciju u radu i pokazuje da će sve odgovarajuće administrativne strukture biti blagovremeno uspostavljene pre pristupanja EU radi primene pravnih tekovina u svim sektorima unutar ovog pregovaračkog poglavlja.“</p>

Tokom pristupnih pregovora država kandidat objavljuje izveštaje o ispunjavanju obaveza iz konkretnog pregovaračkog poglavlja kojima obaveštava Evropsku komisiju, ali i najširu zainteresovanu javnost o postignutim rezultatima u pristupnim pregovorima u okviru konkretnog pregovaračkog poglavlja.

4.4. Stupanje u članstvo

Kada se pregovori privremeno zatvore u svim poglavljima, Evropski savet u svojim zaključcima obeležava završetak pregovora s državom kandidatom. Rezultati pregovora se zatim uključuju u odredbe nacrtu Ugovora o pristupanju, u čijoj izradi sudeluju predstavnici država članica i institucija Evropske unije, te predstavnici države kandidata.

Nakon postizanja dogovora između Evropske unije i države kandidata o tekstu nacrtu Ugovora o pristupanju tekst se upućuje u odgovarajući postupak u institucijama i državama članicama Evropske unije i državi kandidatu. Na osnovu nacrtu Ugovora, a pre njegovog potpisivanja, Evropska komisija mora doneti konačno mišljenje o zahtevu za članstvo države kandidata, Evropski parlament treba da dâ saglasnost, a Savet na kraju da donese jednoglasnu odluku o prihvatanju nove države članice i njenog zahteva za članstvo.

4.5. Ugovor o pristupanju

Kada su pregovori zatvoreni u svim poglavljima, rezultati pregovora ugrađuju se u odredbe nacrtu Ugovora o pristupanju i pripadajućeg Akta o pristupanju (kojima se uređuju svi detalji i uslovi pristupanja države kandidata Evropskoj uniji). Ugovor o pristupanju je bilateralni međunarodni ugovor između država članica Evropske unije s jedne strane i države kandidata s druge strane.

U izradi teksta nacrtu Ugovora o pristupanju učestvuju predstavnici država članica i institucija Evropske unije na jednoj strani (u okviru *ad hoc* Radne grupe Saveta za pripremu Ugovora o pristupanju zadužene za pravno, stručno i tehničko razmatranje i proveru tekstova nacrtu odredbi Ugovora o pristupanju), te predstavnici države kandidata na drugoj. Tehnički postupak izrade i usaglašavanja odredbi Ugovora na svim službenim jezicima Unije traje nekoliko meseci.

Nakon postizanja dogovora između Evropske unije i države kandidata o tekstu nacrtu Ugovora o pristupanju tekst će biti upućen u odgovarajući postupak u institucijama i državama članicama Evropske unije i državi kandidatu. Na osnovu nacrtu Ugovora, a pre njegovog potpisivanja, Evropska komisija mora doneti konačno mišljenje o zahtevu za članstvo države kandidata, Evropski parlament mora da da saglasnost, a Savet na kraju treba da donese jednoglasnu odluku o prihvatanju nove države članice i njenog zahteva za članstvo. Nakon njegovog potpisivanja, Ugovor će biti upućen u postupak potvrđivanja (ratifikacije) u skladu sa ustavnim odredbama svake od država potpisnica. Da bi Ugovor o pristupanju stupio na snagu, trebaju ga potvrditi (ratifikovati) parlamenti država članica i države kandidata.

Država ulazi u članstvo Evropske unije na dan koji je definisan u prelaznim i završnim odredbama Sporazuma o pristupanju Evropskoj uniji, pod uslovom da je na vreme završen proces ratifikacije Sporazuma u parlamentima svih strana potpisnica. Budući da proces ratifikacije traje oko dve godine, država koja pristupa EU, nakon potpisivanja sporazuma o pristupanju EU, počinje da učestvuje u radu organa EU (u svojstvu posmatrača) čime dobija mogućnost da izrazi svoj stav u procesu donošenja odluka, odnosno mogućnost da dalje usklađuje svoje zakonodavstvo sa pravnim tekovinama EU usvojenim nakon potpisivanja Sporazuma o pristupanju.

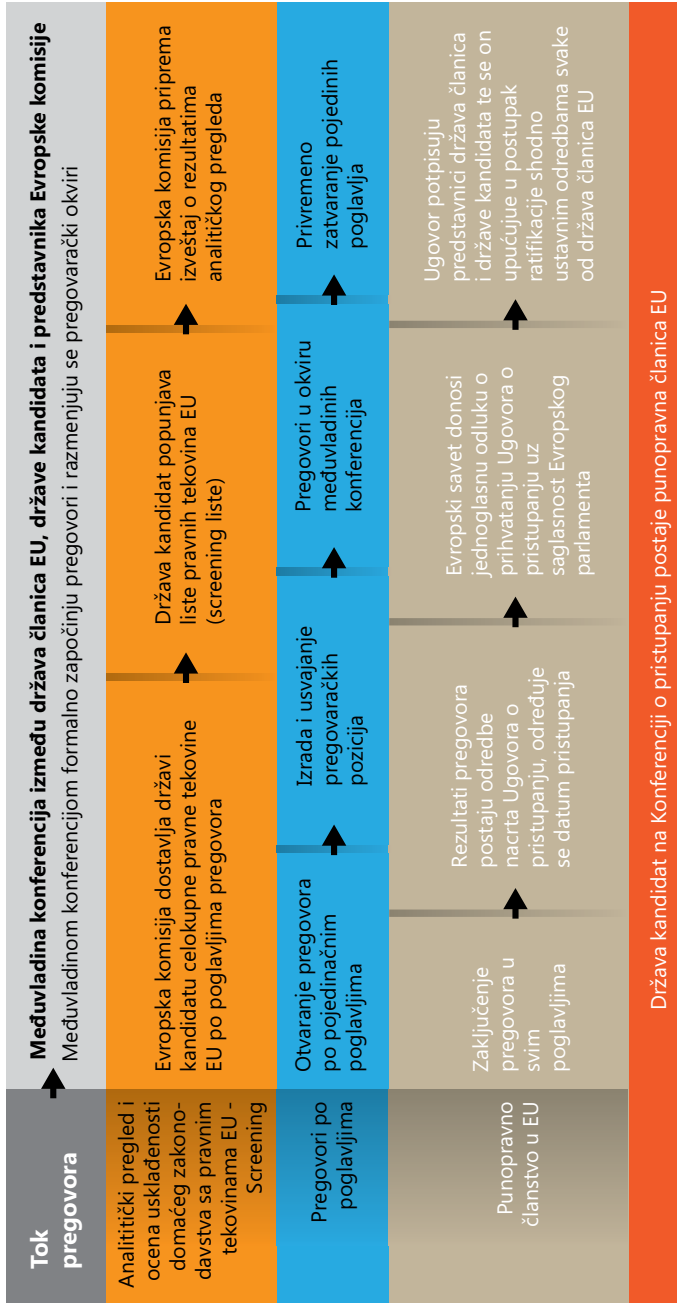
Tabela 7 *Vremenski okvir za pristupne pregovore unutar poglavlja 27 – životne sredina*

Faza u pristupnim pregovorima	Datum
Evropska komisija – Hrvatska: Eksplanatorni skrining	03.04–11.04. 2006.
Evropska komisija – Hrvatska: Bilateralni skrining	15.05–19.05. 2006.
Savet ministara odlučuje o pripremljenosti Hrvatske za otvaranje pregovaračkog poglavlja/ili o merilima za otvaranje poglavlja	03.04.2007.
Hrvatska izrađuje i dostavlja pregovaračku poziciju predsedavajućem EU	11.07.2008.
Savet ministara usvaja Zajedničko stajalište EU za otvaranje pregovaračkog poglavlja na Međuvladinoj konferenciji	18.02.2010.
Formalno otvaranje pristupnih pregovora za konkretno pregovaračko poglavlje na Međuvladinoj konferenciji	19.02.2010.
Privremeno zatvaranje poglavlja na Međuvladinoj konferenciji	22.12.2010.

Progovori o pregovorima – Portal o pristupnim pregovorima koji sadrži korisne i primenljive informacije o procesu pregovaranja Srbije za članstvo u EU
www.eupregovori.bos.rs

Tabela 8 Rezime koraka u procesu pregovaranja o članstvu u EU

5.

UČEŠĆE LOKALNIH
SAMOUPRAVA I SKGO U
PROCESU PRISTUPNIH
PREGOVORA

*Izazovi
Mogućnosti*

5. Izazovi i mogućnosti učešća lokalnih samouprava i SKGO u procesu pristupnih pregovora

Rezultati pregovora o pristupanju Evropskoj uniji odražavaju se na čitavo društvo. Postizanje ciljeva politika Evropske unije i primena pravnih tekovina EU zahtevaće nove investicije, menjaće uslove privređivanja, odnosno prouzrokovati druge promene. Za lokalne samouprave proces pristupnog pregovaranja će biti najvidljiviji kroz narastajuće obaveze u primeni standarda i vrednosti EU politika i pravnih tekovina Evropske unije kroz lokalne politike. Lokalne samouprave treba odgovorno i ozbiljno da pristupe ovom procesu, jer njegovo uspešno okončanje predstavlja temelj budućeg socio-ekonomskog razvoja zajednice i unapređenja kvaliteta života građana.

Imajući ovo u vidu lokalne samouprave moraju aktivno učestvovati u fazi pristupanja Srbije EU, jer će kvalitet i rezultati učešća lokalnog nivoa imati značajan uticaj na sveukupne rezultate pregovora i uspeh u ostvarenju ciljeva EU politika i primeni pravnih tekovina EU u srpskom praktično-političkom okviru.

Rezultati učešća lokalnih samouprava u procesu pregovora za članstvo u EU zavisice od sposobnosti lokalnih samouprava da: uspostavljaju i grade partnerstva na različitim nivoima vršenja vlasti; insistiraju na boljoj vertikalnoj i horizontalnoj koordinaciji u svim fazama pristupnih pregovora; zastupaju dalju decentralizaciju i dekoncentraciju vlasti i bore se za finansijsku održivost i nezavisnost u vršenju nadležnosti kao preduslova za delotvornu primenu celokupnog korpusa pravnih tekovina EU, a koji će nužno po završetku pristupnih pregovora postati deo pravnog poretka Republike Srbije.

Stoga se partnerstvo između lokalnih samouprava i centralnih vlasti u celokupnom pregovaračkom procesu nameće kao logičnost i nužnost. Lokalne samouprave imaju višestruku korist od ovog procesa:

Bolja primena pravnih tekovina EU kroz aktivno učešće u njihovom transponovanju u domaći pravni poredak

Učestvovanje u pregovaračkom procesu omogućava lokalnim samoupravama da se bolje upoznaju i informišu o dejstvu pravnih tekovina EU na lokalni nivo. Pristupni pregovori pružaju mogućnost lokalnim samoupravama da učestvuju u sveobuhvatnom procesu koji podrazumeva uvođenje kompletnog pravnog poretka EU u domaći pravni poredak. Kao aktivni partneri lokalne samouprave se nalaze u centru procesa koji im omogućava da blagovremeno shvate da li će i u kojoj meri pravne tekovine uticati na proširenje postojećih i uvođenje novih nadležnosti za lokalne samouprave. Samim tim lokalne samouprave će biti u mogućnosti da, uz pomoć Stalne konferencije gradova i opština, razviju odgovarajući praktično-politički okvir, institucionalni okvir i mehanizme kojima će na najdelotvorniji način odgovoriti na zahteve i izazove koji proces pristupanja nosi sa sobom.

Učešće u analitičkom skriningu – osnov za kvalitetnu pregovaračku poziciju

Lokalne samouprave mogu biti od velike pomoći centralnim vlastima u fazi bilateralnog skrininga, kada je neophodno proceniti dosadašnje rezultate u procesu usklađivanja nacionalnog pravnog poretka sa pravnim sistemom EU. Ovde se misli na skrining u onim politikama koje su u nadležnosti lokalnih samouprava. Lokalne samouprave su najbliže građanima, u direktnom su kontaktu sa njima, i samim time imaju najobjektivnije informacije o (ne)primeni određenih politika

i normativnih akata koji su u njihovoj nadležnosti. Učešće lokalnih samouprava u analitičkom pregledu doprinosi stvaranju objektivne slike o stepenu (ne)usaglašenosti pravnog poretka Srbije sa pravnim tekovinama EU i samom tim stvara dobru osnovu za pripremu platformi za pregovore u konkretnim poglavljima.

Lokalne samouprave uključene u pripremu pregovaračkih pozicija – garant uspeha pristupnih pregovora

Faza pripreme pregovaračkih pozicija je jedna od najvažnijih faza za lokalne samouprave unutar čitavog procesa pristupanja. Uspostavljena pregovaračka struktura trebalo bi da uključi lokalne samouprave u pripremu pregovaračkih pozicija, naročito u onom segmentu koji se odnosi na definisanje prelaznih perioda. Lokalne samouprave moraju biti konsultovane naročito u definisanju prelaznih perioda u oblastima u kojima je primena pravnih tekovina iz konkretnog poglavlja u nadležnosti lokalnih samouprava.

Učešće u pristupnim pregovorima, zasnovano na partnerstvu lokalnih samouprava i centralnih vlasti, je proces od koga oba partnera imaju samo koristi.

 Uključivanje lokalnih samouprava kroz SKGO, kao nacionalnu asocijaciju koja predstavlja lokalne samouprave, u proces pristupnih pregovora omogućava pregovaračkoj strukturi i centralnim vlastima da:

- a) sagledaju realno stanje u vezi sa (ne)primenom politika i pravnih akata koji su doneseni prihvatanjem EU politika i pravnih tekovina EU u dosadašnjem procesu evropskih integracija.

Centralne vlasti i pregovaračka struktura mogu imati puno koristi od uključivanja lokalnih samouprava kroz SKGO

- b) pripreme pregovaračke pozicije sa prelaznim periodima koji su definisani na objektivnim kriterijumima (realno dostizni kapaciteti, ostvarljive nadležnosti i mogućnost primene). Na ovaj način se stvaraju preduslovi za uspešno ispunjenje preuzetih obaveza iz pregovaračkog procesa. Ovako definisani prelazni sporazumi obezbeđuju potpuno usaglašavanje domaćeg pravnog poretka sa pravnim sistemom EU i primenljivost preuzetih ciljeva EU politika i pravnih tekovina Evropske unije. Praksa je pokazala da definisanje prelaznih perioda bez konsultacija sa lokalnim samoupravama, dugoročno gledano, može dovesti do situacija kada država mora da plaća ogromne penale zbog nemogućnosti da ispuni svoje obaveze u prelaznom periodu definisanom pristupnim pregovorima.
- c) lakše ostvare merila koja su postavljena u konkretnom poglavlju kao uslov za otpočinjanje pregovora ili pak njegovo zatvaranje (naročito u slučajevima kada treba uspostaviti novi ili unaprediti već postojeći administrativni i institucionalni okvir za ostvarenje konkretnog merila).

Saradnja sa centralnim vlastima i pregovaračkom strukturom tokom pristupnih pregovora pruža mogućnost lokalnim samoupravama da:

- a) se bolje pripreme za primenu pravnih tekovina koje su predmet procesa pregovaranja;
- b) unaprede horizontalnu i vertikalnu komunikaciju u procesu kreiranja politika i donošenja pravnih akata na svim nivoima upravljanja;
- c) povećaju transparentnost i odgovornost u svom radu;
- d) iskoriste na najefikasniji i najefektivniji način finansijske instrumente EU koji su im na raspolaganju u ovoj fazi pristupanja Srbije EU

Koristi lokalne samouprave od učesća u pristupnim pregovorima

Preporuke za unutrašnje pripreme lokalnih samouprava za učešće u procesu pristupanja Srbije EU (Preporuke su definisane Nacrtom Okvirnog dokumenta o uticaju evropskih integracija na lokalne samouprave i ulozi lokalnih samouprava u procesu pristupanja Srbije Evropskoj uniji)

Da bi aktivno, ravnopravno i delotvorno učestvovala u procesu pristupanja EU, neophodno je da lokalne samouprave:

- Objektivno i odgovorno definišu razvojne prioritete lokalnog urbanog ili ruralnog održivog razvoja;
- Pristupe donošenju autentičnih lokalnih politika u određenim oblastima, uz razvoj sistema za praćenje i ocenjivanje efekata njihove primene;
- Izrade lokalne strateške i akcione planove i prate njihovo sprovođenje, u skladu sa SLOR metodologijom koju predlaže SKGO i novim sistemom programskog budžetiranja, naročito prilikom izrade ili revizije postojećih i usvajanja lokalnih strategija sa specifičnom dimenzijom određene EU politike;
- Unaprede vertikalnu i horizontalnu komunikaciju i koordinaciju unutar lokalne administracije prilikom osmišljavanja, primene i praćenja lokalnih javnih politika;
- Unaprede institucionalne, kadrovske i tehničke kapacitete za primenu postojećih, odnosno novih nadležnosti proisteklih iz primene pravnih tekovina EU, kroz bolje definisanje poslova, ovlašćenja i odgovornosti u internim aktima;
- Uspostave sistem za praćenje razvoja EU propisa u ranim fazama i zakonodavnih aktivnosti na nacionalnom nivou u procesu harmonizacije sa propisima EU od strane organizacionih jedinica unutar lokalne samouprave samostalno ili preko SKGO;
- Kontinuirano rade na sveobuhvatnoj modernizaciji, profesionalizaciji i departizaciji lokalnih administracije, ustanova i javnih preduzeća;
- Razvijaju strategije zapošljavanja u lokalnim samoupravama radi stvaranja mogućnosti za zapošljavanje ili povremeno angažovanje stručnjaka za primenu novih nadležnosti, odnosno obavljanje specifičnih poslova koji proističu iz primene EU standarda;
- Donesu nove ili izmene i dopune postojeće lokalne propise radi pune primene odredbi domaćeg zakonodavstva usklađenog sa međunarodnim standardima u oblasti rodne ravnopravnosti;

- Primene standarde rodne ravnopravnosti, opredele sredstva i definišu indikatore njihovog sprovođenja, praćenja i evaluacije u lokalnim razvojnim politikama, strategijama, programima i propisima;
- Unaprede znanja izabranih predstavnika i službenika na lokalnom nivou o osnovnim pitanjima EU, EU integracijama, EU politikama i pravnim tekovinama EU koje se primenjuju i primenjivaće se na lokalnom nivou po završetku procesa pristupanja;
- Unaprede kapacitete unutar svoje administracije za poznavanje nacionalnog strateškog okvira u određenim oblastima od interesa za lokalnu samoupravu;
- Aktivno primenjuju postojeće i razvijaju inovativne institucionalne okvire i mehanizme za stvaranje međusektorskih partnerstava sa lokalnim organizacijama civilnog društva, privatnim sektorom i regionalnim akterima;
- Ostvaruju održiva regionalna partnerstava sa drugim jedinicama lokalne samouprave za strateško planiranje regionalnog razvoja i implementaciju regionalnih projekata;
- Podstiču prekograničnu saradnju i promovišu EU integracije u specifičnim politikama;
- Intenziviraju međuopštinsku saradnju radi lakšeg ostvarivanja zacrtanih razvojnih ciljeva, primene propisa i usklađivanja sa standardima EU i privlačenja sredstava iz programa i fondova EU;
- Unaprede komunikaciju sa građanima o koristima i obavezama koje lokalne samouprave moraju preuzeti u procesu pristupanja, uz stvaranje preduslova za učešće građana u donošenju odluka;
- Primenjuju strateško povezivanje pisanja i upravljanja projektima finansiranim od strane EU sa razvojnim prioritetima lokalnih samouprava, a u skladu sa sistemom programskog budžetiranja za pripremu projekata koji mogu biti finansirani iz programa i fondova EU;
- Kontinuirano formiraju projektnu dokumentaciju radi blagovremenog pristupa potencijalnim izvorima finansiranja iz EU;
- Kontinuirano unapređuju kapacitete (znanja i veštine) za pisanje i upravljanje projektima finansiranim od strane EU, u smislu formiranja stručnih kadrova ili timova na lokalnom nivou, koji treba da budu dodatno obučeni za pripremanje projektne dokumentacije i praćenje procedura apliciranja za fondove, uz mogućnost angažovanja spoljnih saradnika;
- Predvide sredstava za moguće predfinansiranje i kofinansiranje većih projekata radi implementacije EU propisa i politika.

5.1. Uloga Stalne konferencije gradova i opština (SKGO) u procesu pregovaranja

Pregovori o pristupanju predstavljaju veoma dinamičan proces koji zahteva vreme, brzo reagovanje i visok nivo stručnih, tehničkih znanja. Većina lokalnih samouprava u Srbiji nije u stanju da samostalno odgovori izazovima ovako postavljenog procesa. Lokalne samouprave ne raspolažu specifičnim znanjima. Nesistemska i neodrživa vertikalna i horizontalna komunikacija u Srbiji prilikom kreiranja praktičnih politika i donošenja odluka dodatno onemogućava lokalne samouprave da se na pojedinačnom nivou uključuju u proces pristupnih pregovora. Uključivanje lokalnih samouprava u različitim fazama procesa pristupnih pregovora počiva i na efikasnoj i blagovremenoj komunikaciji, kada se sasvim opravdano postavlja pitanje izvodljivosti i potrebe da centralni nivo vlasti u vezi sa ovim temama komuniciraju direktno sa lokalnim samoupravama.

U vezi sa ovim se može direktno postaviti pitanje legitimnosti aktivnosti pojedinačnih lokalnih samouprava u okviru njihovog delovanja unutar samog pregovaračkog procesa; imajući u vidu da priroda i rezultati pregovora, iako primenljivi u istom obimu i na isti način, mogu da imaju drastično različite efekte na funkcionisanje različitih lokalnih samouprava. Za razliku od lokalnih samouprava nacionalne asocijacije lokalnih samouprava imaju prirodnu ulogu katalizatora različitih lokalnih inicijativa i zastupnika interesa lokalnih samouprava, uvažavajući njihovu prirodnu različitost.

Uporedna iskustva su nam pokazala da su se nacionalne asocijacije lokalnih samouprava sa promenljivim uspehom uključivale u proces pristupnih pregovora. Njihov legitimitet za učešće u pregovorima i zastupanje interesa lokalnih samouprava svakako nije bio sporan, ali pripremljenost, ozbiljnost pristupa procesu i efekti učešća itekako jesu bili problematični. Promenljiv uspeh nacionalnih asocijacija zemalja

iz ovog regiona u zastupanju interesa lokalnih samouprava tokom pristupnih pregovora ukazuje nam na neophodnost pravovremene pripreme i stalnog prisustva u pregovaračkom procesu.

Stalna konferencija gradova i opština, kao jedina nacionalna asocijacija lokalnih vlasti, jasno je istakla svoj mandat i kroz konkretne aktivnosti zastupa interese lokalnih samouprava i pruža podršku u procesu pristupanja Srbije EU. U ovom mandatu koji je definisan strateškim dokumentima SKGO, ali i potvrđen aktivnostima u praksi, neophodno je da SKGO bude uključena i konsultovana od strane centralnih vlasti kada su u pitanju pristupni pregovori.

Stalna konferencija gradova i opština je podnela Vladi Republike Srbije „Inicijativu državnim organima Republike Srbije za uključivanje predstavnika Stalne konferencije gradova i opština – Saveza gradova i opština Srbije u rad koordinacionog mehanizma za pregovore o pristupanju Republike Srbije Evropskoj uniji“. Ovim dokumentom SKGO je pokazala svoju rešenost da se aktivno uključi u pregovore u 21 od 35 pregovaračkih poglavlja.

SKGO je, takođe, inicirala usvajanje Okvirnog dokumenta o uticaju evropskih integracija na lokalne samouprave i njihovoj ulozi u procesu pristupanja Srbije EU (Okvirni dokument). Okvirni dokument predstavlja praktično-politički okvir za delovanje lokalnih samouprava i SKGO u narednim koracima ka članstvu, sa naglaskom na proces pregovora o pristupanju EU. Dokument sadrži neophodne rezultate postojećeg stanja, preporuke i predlog aktivnosti za ostvarenje preporuka u cilju što boljih unutrašnjih priprema lokalnih samouprava i SKGO i njihovog delovanja prema pokrajinskom, nacionalnom i EU nivou u procesu pristupanja EU. Učešćem u pregovaračkim strukturama Srbije SKGO obezbeđuje uvažavanje interesa i potreba lokalnih samouprava proisteklih iz ovog procesa.

O analitičkom pregledu vidi više u **poglavlju 4 odeljku 4.1.** Analitički pregled zakonodavstva, na strani **68**

Prisustvo SKGO u ovoj strukturi obezbeđuje dragocene kanale komunikacije i protok informacija neophodnih za uspešno ostvarivanje ciljeva EU politika i primenu usvojenih pravnih tekovina EU. Učešće SKGO, takođe, obezbeđuje ekspertsku podršku iz lokalnog nivoa neophodnu tokom samih pristupnih pregovora. Insistirajući na transparentnosti procesa i uključenosti lokalnih samouprava, SKGO osigurava odgovornije postupanje centralnih vlasti tokom pregovora i obezbeđuje zajedničko vlasništvo nad procesom pregovaranja i njegovim rezultatima.

SKGO treba da se aktivno uključi u najbitnijim segmentima pristupnih pregovora, a to su:

a) analitički pregled pravnih tekovina EU i trenutnog nivoa usklađenosti sa pravnim sistemom EU u dosadašnjem procesu evropskih integracija

SKGO može da pruži dragocene informacije o objektivnom stepenu usklađenosti, ne samo sa stanovišta usaglašavanja na nivou sadržine već i na nivou (ne)primene određene pravne tekovine koja je već prenesena u domaći pravni poredak;

b) priprema pregovaračkih pozicija

U ovoj fazi je poseban naglasak na uključivanju lokalnih samouprava u definisanje prelaznih perioda za konkretno poglavlje. Rezultati rada institucija i tela uključenih u pregovaračku strukturu biće sigurno bolji ukoliko se iskoriste kapaciteti lokalnih samouprava, iskustvo primene strategija i propisa na terenu i poznavanje realnog okruženja u kome treba primeniti pravnu tekovinu EU usvojenu u toku pristupnih pregovora.

c) pomoć centralnim vlastima u ispunjavanju postavljenih merila kao uslova za otvaranje ili privremeno zatvaranje konkretnog pregovaračkog poglavlja

Ovo je jedna od faza u procesu pregovora u kojoj se može obezbediti široka podrška i pomoć lokalnih samouprava preko SKGO u vidu konkretnih predloga – kako na najefikasniji i najefektniji način ostvariti merila za otvaranje/privremeno zatvaranje pregovaračkog poglavlja.

d) podrška radnim grupama tokom pristupnih pregovora u poglavljima koja su od posebnog značaja za lokalne samouprave

U toku ove faze SKGO može pružiti hitne i blagovremene dodatne informacije ili obaveštenja o opravdanosti promene određene pregovaračke pozicije sa strane Republike Srbije kao pregovaračke strane. Uloga SKGO i lokalnih samouprava je izuzetno bitna u izradi primenljivog Akcionog plana za primenu i usvajanje pravnih tekovina u pregovaračkom poglavlju.

e) upoznavanje lokalnih samouprava sa pravima i obavezama koje nastaju za lokalne samouprave u procesu pregovora.

SKGO bi, takođe, kroz konstantnu komunikaciju sa svojim članicama i građanima na lokalnom nivou u procesu pristupnih pregovora trebalo da ostvari sledeće ciljeve:

1. pružanje pouzdanih, lako dostupnih i razumljivih informacija o pristupnim pregovorima;
2. prevazilaženje neutemeljenih i pogrešnih stereotipa vezanih za integracioni proces na nivou lokalnih zajednica;
3. podizanje nivoa i kvaliteta javne debate o posledicama usvajanja pravnih tekovina i njihovoj primeni na lokalnom nivou;

O pripremi pregovaračkih pozicija vidi više u **poglavlju 4 odeljku 4.3.** Pregovaračke pozicije na strani **74**

4. isticanje prednosti koje proizilaze iz članstva u EU za lokalne zajednice;
5. isticanje odgovornosti i obaveza za lokalne zajednice koje dolaze sa članstvom u EU;
6. smanjivanje nerealnih očekivanja u domaćoj javnosti od pristupnih pregovora;
7. podizanje nivoa opšte i stručne informisanosti pojedinaca i struktura u lokalnim samoupravama i drugim institucijama i organizacijama na lokalnu o temama koje su vezane za proces pristupnih pregovora.

6. PRILOZI

Prilog 1. Hronologija Procesu stabilizacije i pridruživanja

1. septembar 2013. godine – Evropska unija završava proces ratifikacije SSP.

22. jul 2013. godine – SSP stupa na snagu, a PTS biva stavljen van snage.

19. april 2013. godine – Evropski parlament usvojio rezoluciju o napretku Srbije.

19. januar 2011. godine – Evropski parlament ratifikovao je u Strazburu Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju između Evropske unije i Srbije.

25. oktobar 2010. godine – Savet ministara spoljnih poslova zemalja članica Evropske unije doneo odluku da kandidaturu Srbije za članstvo u Evropskoj uniji prosledi Evropskoj komisiji na razmatranje.

14. jun 2010. godine – Evropska unija donela odluku o početku ratifikacije Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između Evropske unije i Srbije.

1. februar 2010. godine – Prelazni trgovinski sporazum između Evropske unije i Srbije stupio na snagu.

1. januara 2010. godine – primena PTS ušla u drugu godinu, čime su Evropska unija i Srbija ušle u pravno regulisane odnose.

19. decembar 2009. godine – stupio na snagu bezvizni režim sa Evropskom unijom. Građanima Srbije više neće biti potrebna viza da bi putovali u 25 zemalja članica Evropske unije (EU), kao i u tri zemlje koje nisu članice Evropske unije, a koje su deo Šengenskog prostora.

7 decembar 2009. godine – Evropska unija donela odluku o početku primene Prelaznog trgovinskog sporazuma između Srbije i Evropske unije.

1. decembar 2009. godine – Stupio na snagu Sporazum iz Lisabona.

30. novembar 2009. godine – Savet Evropske unije objavio je dokument o viznoj liberalizaciji za zemlje zapadnog Balkana.

1. januara 2009. godine – Srbija počela sa primenom Prelaznog trgovinskog sporazuma između Srbije i Evropske unije.

16. oktobar 2008. godine – Srbija donela odluku da počne jednostrano da primenjuje Prelaznog trgovinskog sporazuma između Srbije i Evropske unije od 1. januara 2009. godine.

29. aprila 2008. godine – potpisan Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju između Evropske unije i Srbije (EU donela odluku ne primenjuje Prelazni trgovinski sporazum (PTS) potpisan uz SSP).

7. novembar 2007. godine – parafiran Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju između Evropske unije i Srbije.

18. septembar 2007. godine – potpisani su Sporazum o viznim olakšicama i Sporazum o readmisiji između Evropske zajednice i Republike Srbije.

13. jun 2007. godine – nastavljeni Pregovori o zaključenju Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između Evropske unije i Srbije (posle formiranja nove Vlade).

16. maj 2007. godine – predstavnici srpske vlade i Evropske komisije u Briselu parafirali Sporazume o viznim olakšicama i o readmisiji, koji će omogućiti da se besplatno odobravaju vize studentima, naučnicima, poslovnim ljudima i još nekim kategorijama građana Srbije.

maj 2006 – jun 2007. godine – pregovori „otkazani (called-off)“ .

19. decembar 2006. godine – potpisan Sporazum o slobodnoj trgovini u Jugoistočnoj Evropi (CEFTA).

novembra 2006. godine – Savet Evropske unije je usvojio mandat za pregovore o sporazumima o viznim olakšicama i sporazumima o readmisiji sa Srbijom (kao prvi korak ka ukidanju viza).

kraj maja 2006. godine – na referendumu Crna Gora proglašava nezavisnost.

3 maja 2006. godine – usled nedovoljne saradnje sa Hagom, „otkazani (called-off)” pregovori sa SCG.

26. oktobar 2005. godine – potpisan Ugovor o osnivanju Regionalne energetske zajednice Jugoistočne Evrope.

10. oktobra 2005. godine – početak pregovora Evropske unije i Srbije i Crne Gore o zaključenju Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju koji predstavlja prvu stepenicu ka integraciji u Evropsku uniju.

april 2005. godine – SCG dobija pozitivnu ocenu o Izveštaju o spremnosti SCG za pregovore o zaključivanju Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju sa Evropskom unijom (Studiju izvodljivosti).

decembar 2004. godine – Evropska unija usvaja pristup „dvostrukog koloseka (twin-track)” po kome će Crna Gora i Srbija zasebno pregovarati trgovinski deo SSP-a, a SCG kao država jedinstveno pregovarati politički deo SSP-a.

sredinom 2004. godine – postaje jasno da neće biti uspostavljeno jedinstveno tržište SCG i da zbog toga SCG neće moći da pregovara ekonomski deo SSP-a kao jedna strana.

oktobra 2003. godine – održan prvi sastanak Unapređenog stalnog dijaloga kao zamena za Konsultativnu radnu grupu. Pripreme za studiju izvodljivosti.

jun 2003. godine – Samit u Solunu, potvrđena evropska budućnost država Zapadnog Balkana na osnovu individualnog napretka svake od njih, usvojen princip „regate”.

februar 2003. godine – stvorena Državna zajednica Srbija i Crna Gora (dogovoreno uspostavljanje jedinstvenog tržišta Crne Gore i Srbije).

februara 2002. godine – Beogradski sporazum – SRJ se pretvara u državnu zajednicu SCG (postaje jasno da SRJ neće pregovarati SSP).

jul 2001. godine – održan prvi sastanak Konsultativne radne grupe koja je trebalo da pripremi Studiju izvodljivosti za SRJ, kao uvod u pregovor za SSP.

decembar 2000. godine – Evropska unija ukida carinu na uvoz robe iz SRJ (proširuje Autonomne trgovinske mere koje su još ranije važile za ceo Zapadni Balkan i za SRJ).

novembar 2000. godine – Samit Evropske unije u Zagrebu, SRJ zvanično učestvuje.

8. oktobra 2000. godine – Vojislav Koštunica kao predsednik SRJ pozvan na samit Evropske unije u Bijaricu (francusko predsedavanje), SRJ ulazi u PSP.

5. oktobar 2000. godine – demokratske promene u Srbiji.

decembar 1999. godine – Samit u Santa Maria de Fieira (portugalsko predsedavanje) otvorena perspektiva članstva Zapadnog Balkana u Evropskoj uniji.

jun 1999. godine – otvoren Proces stabilizacije i pridruživanja – PSP za Zapadni Balkan (za vreme nemačkog predsedavanja EU) SRJ nije bila uključena.

Prilog 2. Aneksi i Protokoli Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju

ANEKSI:

Aneks 1 – Carinske koncesije pridružene države za industrijske proizvode

Aneks 2 – Definicija proizvoda mlade govedine – baby beef

Aneks 3 – Carinske koncesije pridružene države za poljoprivredne proizvode iz Evropske zajednice

Aneks 4 – Koncesije Evropske unije za proizvode od ribe koji dolaze iz pridružene države

Aneks 5 – Koncesije za proizvode od ribe koji dolaze iz Evropske unije

Aneks 6 – Pravo osnivanja privrednog društva i finansijske usluge

Aneks 7 – Pravo intelektualne, industrijske i trgovačke svojine

PROTOKOLI:

Protokol 1 – Trgovina prerađenim poljoprivrednim proizvodima

Protokol 2 – Vina i alkoholna pića

Protokol 3 – Definisanje koncepta porekla proizvoda i metoda administrativne saradnje

Protokol 4 – Kopneni transport

Protokol 5 – Državna pomoć u industriji čelika

Protokol 6 – Uzajmna carinska pomoć u carinskim stvarima

Protokol 7 – Mehanizam rešavanja sporova

Prilog 3. Hronologija Procesa pristupanja Srbije EU

28. jun 2013.godine – Evropski lideri na sastanku u Briselu odlučili da pregovori sa Srbijom o pristupanju Evropskoj uniji počnu najkasnije u januaru.

22. april 2013.godine – Evropska komisija (EK) preporučila da se otvore pregovori o pristupanju sa Srbijom.

1. mart 2012. godine – Evropski savet doneo je odluku da Srbiji dodeli status kandidata za članstvo u Evropskoj uniji.

12. oktobar 2011. godine – Evropska komisija je u svom mišljenju o kandidaturi Srbije preporučila da se Srbiji dodeli status kandidata za članstvo u Evropskoj uniji, te da se pregovori o članstvu otvore čim Srbija ostvari napredak u dijalogu sa Prištinom.

22. april 2011. godine – Srbija poslala poslednji set Odgovora na dodatna pitanja Evropskoj komisiji.

31. januar 2011. godine – predsednik Vlade Srbije Mirko Cvetković predao Odgovore na Upitnik Evropske komisije, upućen Republici Srbiji radi pripreme mišljenja o zahtevu Srbije za članstvo u Evropsku uniju, evropskom komesaru za proširenje Štefanu Fileu.

24. novembar 2010. godine – Evropski komesar za proširenje Štefan File uručio je predsedniku Vlade Srbije Mirku Cvetkoviću Upitnik Evropske komisije, upućen Republici Srbiji radi pripreme mišljenja o zahtevu Srbije za članstvo u Evropskoj uniji, a čije je popunjavanje jedan od uslova za sticanje statusa kandidata za članstvo u Evropskoj uniji.

22. decembar 2009. godine – Srbija podnela zahtev za prijem u članstvo Evropskoj uniji.

Prilog 4. Zaključak kojim se usmerava i usklađuje rad organa državne uprave u procesu sprovođenja analitičkog pregleda i ocene usklađenosti propisa Republike Srbije sa pravnim tekovinama Evropske unije i njihove implementacije

Na osnovu člana člana 61 Zakona o državnoj upravi („Službeni glasnik RS”, br. 79/05, 101/07 i 95/10) i člana 43 stav 3 Zakona o Vladi („Službeni glasnik RS”, br. 55/05, 71/05 – ispravka, 101/07, 65/08, 16/11, 68/12 – US i 72/12), na predlog Kancelarije za evropske integracije,

Vlada donosi

Z A K L J U Č A K

1. Ovim zaključkom usmerava se i usklađuje rad organa državne uprave u procesu sprovođenja analitičkog pregleda i ocene usklađenosti propisa Republike Srbije sa pravnim tekovinama Evropske unije i njihove implementacije (u daljem tekstu: skrining).
2. U skladu sa aktom Vlade o osnivanju Koordinacionog tela za proces pristupanja Republike Srbije Evropskoj uniji i aktom Vlade o osnivanju Pregovaračkog tima za vođenje pregovora o pristupanju Republike Srbije Evropskoj uniji, u procesu skrininga učestvuju:
 - 1) ministarstva, posebne organizacije i službe Vlade i drugi organi i organizacije, u skladu sa svojom nadležnošću;
 - 2) pregovaračke grupe za pripremu i pregovore o pristupanju (u daljem tekstu: pregovaračke grupe);
 - 3) Pregovarački tim za vođenje pregovora o pristupanju Republike Srbije Evropskoj uniji (u daljem tekstu: Pregovarački tim).

3. Pregovaračke grupe počinju sa pripremom dokumentacije za skrining odmah nakon što im Pregovarački tim ili Kancelarija za evropske integracije (u daljem tekstu: Kancelarija) dostave raspoloživa dokumenta i uputstva.

4. Ministarstva, posebne organizacije i službe Vlade, kao i drugi organi i organizacije koji su članovi pregovaračke grupe, dostavljaju sekretaru pregovaračke grupe i Kancelariji obaveštenje o svojim stalnim predstavnicima u pregovaračkoj grupi.

U skladu sa aktom Vlade o osnivanju Koordinacionog tela za proces pristupanja Evropskoj uniji, predsednik pregovaračke grupe može pozvati predstavnike drugih organa i organizacija, koji nisu članovi pregovaračke grupe, da učestvuju u radu pregovaračke grupe, u zavisnosti od teme koju pregovaračka grupa razmatra.

Ministarstvo, posebna organizacija i služba Vlade, odnosno drugi organ ili organizacija, osim svojih stalnih predstavnika, u rad pregovaračke grupe uključuje i druge predstavnike, u zavisnosti od teme koju pregovaračka grupa razmatra.

Predsednik pregovaračke grupe organizuje rad pregovaračke grupe uz konsultacije sa nadležnim članovima Pregovaračkog tima.

U radu pregovaračke grupe, u poslovima koji se odnose na proces pregovora o pristupanju Republike Srbije Evropskoj uniji, učestvuju članovi Pregovaračkog tima.

Pregovaračka grupa u radu može predložiti nadležnom organu angažovanje stručnih institucija i istaknutih stručnjaka.

Predsednik pregovaračke grupe može organizovati rad pregovaračke grupe prema potpoglavljima koja čine sastavni deo poglavlja pregovora za koje je nadležna podgrupa. Predsednik pregovaračke grupe može zadužiti člana pregovaračke grupe da, u okviru pregovaračke grupe, rukovodi obavljanjem poslova u vezi sa određenim potpoglavljem.

Pregovaračka grupa o svakom održanom sastanku priprema zapisnik, koji sadrži zaključke, zadatke i rokove za njihovu realizaciju. Predsednik pregovaračke grupe dostavlja zapisnik sa sastanka pregovaračke grupe svim članovima pregovaračke grupe, Pregovaračkom timu i Kancelariji za evropske integracije, u roku od dva radna dana.

Član pregovaračke grupe koji rukovodi obavljanjem poslova u vezi sa određenim potpoglavljem dostavlja predsedniku pregovaračke grupe zapisnik sa sastanka dela pregovaračke grupe koji je nadležan za potpoglavlje, u roku od dva radna dana. Predsednik pregovaračke grupe dostavlja ovaj zapisnik, bez odlaganja, svim članovima pregovaračke grupe, Pregovaračkom timu i Kancelariji za evropske integracije.

Nadležnost za praćenje propisa Evropske unije u okviru pregovaračke grupe se utvrđuje u skladu sa zakonom, uz korišćenje podataka o podeli nadležnosti unetih u elektronsku bazu podataka koja prati Nacionalni program za usvajanje pravnih tekovina Evropske unije (NPAA). Pregovaračke grupe svim članovima dostavljaju celokupnu dokumentaciju u vezi sa skriningom.

5. Ministarstvo spoljnih poslova – Stalna misija Republike Srbije pri Evropskoj uniji (u daljem tekstu: Misija) dokumentaciju (skrining liste, pitanja, dodatna pitanja i dr.) po dobijanju, bez odlaganja, dostavlja Kancelariji.

Kancelarija dostavlja Pregovaračkom timu i predsedniku nadležne pregovaračke grupe dokumentaciju dobijenu od Evropske komisije u originalnom obliku.

6. Po dobijanju dokumentacije u vezi sa održavanjem eksplanatornog skringinga, predsednik pregovaračke grupe bez odlaganja saziva pripremni sastanak pregovaračke grupe i dostavlja dokumentaciju svim članovima pregovaračke grupe. U zavisnosti od obima posla u pogledu određenog poglavlja, kao i ukoliko nakon pripremnog sastanka postoje otvorena pitanja, predsednik pregovaračke grupe može sazivati dodatne sastanke pregovaračke grupe.

Pregovaračka grupa, u saradnji sa Pregovaračkim timom, definiše sva pitanja u vezi sa učešćem delegacije Republike Srbije na sastanku eksplanatornog skringinga i utvrđuje pitanja u vezi sa pravnim tekovinama Evropske unije koja zahtevaju objašnjenje na sastanku eksplanatornog skringinga.

Ukoliko nakon pripremnog sastanka pregovaračke grupe postoje otvorena pitanja u vezi sa učešćem delegacije Republike Srbije na sastanku skringinga, predsednik pregovaračke grupe o tome, u cilju definisanja rešenja, bez odlaganja obaveštava člana Vlade zaduženog za evropske integracije, člana Vlade nadležnog za konkretno pitanje i šefa Pregovaračkog tima.

7. Zapisnik sa sastanka eksplanatornog skringinga pripremaju predsednik pregovaračke grupe, član Pregovaračkog tima zadužen za dato poglavlje, sekretar pregovaračke grupe, i predstavnici Kancelarije i Misije, najkasnije dva radna dana nakon završetka sastanka. Zapisnik potpisuju predsednik pregovaračke grupe i član Pregovaračkog tima zadužen za dato poglavlje.

Sekretar pregovaračke grupe dostavlja potpisani zapisnik iz stava 1 ove tačke svim članovima pregovaračke grupe i Kancelariji. Kancelarija zapisnik dostavlja članovima Pregovaračkog tima, članovima Vlade i Republičkom sekretarijatu za zakonodavstvo.

8. Pregovaračke grupe pripremaju priloge koji se dostavljaju Evropskoj uniji za potrebe bilateralnog skrininga, u skladu sa uputstvima Pregovaračkog tima. Prilozi, u skladu sa zahtevima Evropske unije, sadrže analitički prikaz stepena usklađenosti propisa Republike Srbije sa pravnim tekovinama EU koje je Evropska komisija predstavila na eksplanatornom skriningu, s posebnim osvrtom na stanje u pogledu sprovođenja i primene propisa, planove za naredne korake u preuzimanju pravnih tekovina EU, informacije o institucionalnom okviru i planiranim aktivnostima u pogledu njegovog jačanja, okvirne rokove za realizaciju planiranih aktivnosti kao i procenu potrebnih finansijskih sredstava.

Prilozi posebno mogu da sadrže i najavu mogućnosti traženja prelaznog perioda, kao i ostala otvorena pitanja i probleme. Pregovarački tim daje saglasnost na sve priloge koji se u okviru skrininga dostavljaju Evropskoj uniji.

Priloge za bilateralni skrining na koje je data saglasnost, na engleskom jeziku, pripremaju pregovaračke grupe koje obavljaju stručnu i jezičku redakciju u skladu sa terminologijom predviđenom posebnim aktima Vlade i bazom termina Evronim.

O otvorenim pitanjima u toku skrininga pregovaračka grupa i Pregovarački tim po potrebi obaveštavaju resornog ministra, člana Vlade zaduženog za evropske integracije ili Koordinaciono telo za proces pristupanja Evropskoj uniji.

Pregovaračke grupe pripremaju priloge za bilateralni skrining pre početka eksplanatornog skrininga, na osnovu raspoloživih dokumenata i uputstava. Prilozi se po potrebi dopunjuju ako dođe do novih saznanja na eksplanatornom skriningu ili ako je Evropska unija postavila dodatne zahteve, do dostavljanja priloga Evropskoj uniji.

9. Ministarstvo, posebna organizacija ili služba Vlade čiji predstavnik rukovodi radom pregovaračke grupe, uz saglasnost Pregovaračkog tima, predlaže Vladi akt koji sadrži stavove koje će delegacija Republike Srbije zastupati na skriningu, kao i pregled informacija koje će biti predstavljene na sastanku bilateralnog skrininga, pre dostavljanja priloga Evropskoj uniji.

Predlog akta iz stava 1 ove tačke sadrži:

- 1) osnovne elemente poglavlja o kojem se pregovara;
- 2) postignuti stepen usklađenosti sa pravnim tekovinama EU;
- 3) podatke o sprovođenju i primeni propisa;
- 4) institucionalni okvir;
- 5) planove u pogledu daljeg usklađivanja i sprovođenja i primene propisa;
- 6) moguće probleme u unošenju (preuzimanju) i primeni propisa;
- 7) moguće zahteve za prelazne periode.

10. Sekretar pregovaračke grupe dostavlja konačne verzije priloga Kancelariji najkasnije dva radna dana pre roka predviđenog za dostavljanje tih priloga Evropskoj uniji.

Kancelarija bez odlaganja dostavlja priloge Misiji, koja ih dostavlja Evropskoj uniji.

11. Ministarstvo, posebna organizacija ili služba Vlade čiji predstavnik rukovodi radom pregovaračke grupe predlaže Vladi sastav delegacije

za sastanke organizovane tokom skringinga, o čemu obaveštava Pregovarački tim, Kancelariju i nadležne organe državne uprave, stručne službe i druge nadležne organe i organizacije.

Delegaciju čine: predsednik pregovaračke grupe; zamenik predsednika pregovaračke grupe; sekretar pregovaračke grupe; članovi Pregovaračkog tima koje predloži šef Pregovaračkog tima; predstavnici Kancelarije; predstavnici Misije; predstavnici nadležnih organa državne uprave i službi Vlade, kao i drugih nadležnih organa i organizacija.

Delegaciju Republike Srbije na sastanku skringinga predvodi predsednik pregovaračke grupe.

Predlog sastava delegacije utvrđuje se uz konsultacije sa Pregovaračkim timom. Nakon formiranja delegacije izmena člana delegacije može biti izvršena samo u postupku predviđenom za utvrđivanje sastava delegacije.

Sekretar pregovaračke grupe dostavlja Kancelariji konačnu listu članova delegacije, najkasnije sedam dana pre početka sastanka u okviru skringinga, koja se dostavlja Evropskoj uniji. Lista članova delegacije koji imaju izlaganje na bilateralnom skringingu se utvrđuje na sastanku pregovaračke grupe i dostavlja Evropskoj uniji.

12. Kancelarija u saradnji sa Misijom, pruža pomoć u pogledu organizacije putovanja članova delegacije. Sredstva za troškove puta i smeštaja člana delegacije obezbeđuju se u skladu sa aktom Vlade kojim se uređuju službena putovanja.

13. Zapisnik sa bilateralnog skringing sastanka pripremaju predsednik pregovaračke grupe, član Pregovaračkog tima zadužen za dato

poglavlje, sekretar pregovaračke grupe, i predstavnici Kancelarije i Misije, najkasnije dva radna dana nakon završetka sastanka.

Zapisnik se potpisuje i dostavlja u skladu sa procedurom definisanom u tački 7 ovog zaključka.

14. Sekretar međuvladine konferencije, u saradnji sa predsednikom pregovaračke grupe, članovima Pregovaračkog tima i predstavnicima Kancelarije, usaglašava zajednički zapisnik između Evropske unije i Republike Srbije sa sastanka bilateralnog skrininga.

15. Ukoliko se u toku skrininga sa Evropskom unijom, delegacija Republike Srbije obavezala da dostavi dodatne priloge, navedene priloge je potrebno pripremiti u skladu sa tačkom 8 i 10 ovog zaključka.

16. Ovaj zaključak objaviti u „Službenom glasniku Republike Srbije“.

Prilog 5. Zaključak kojim se usmerava i usklađuje rad organa državne uprave u postupku izrade pregovaračkih pozicija u procesu pregovora o pristupanju Republike Srbije Evropskoj uniji

Na osnovu člana 61 Zakona o državnoj upravi („Službeni glasnik RS”, br. 79/2005, 101/2007 i 95/2010) i člana 43 stav 3 Zakona o Vladi („Službeni glasnik RS”, br. 55/05, 71/05 – ispravka, 101/07, 65/08, 16/11, 68/12 – US i 72/12), na predlog Kancelarije za evropske integracije,

Vlada donosi

ZAKLJUČAK

1. Ovim zaključkom usmerava se i usklađuje rad organa državne uprave u postupku izrade pregovaračkih pozicija u procesu pregovora o pristupanju Republike Srbije Evropskoj uniji.
2. U skladu sa aktom Vlade o osnivanju Koordinacionog tela za proces pristupanja Evropskoj uniji i aktom Vlade o osnivanju Pregovaračkog tima za vođenje pregovora o pristupanju Republike Srbije Evropskoj uniji, u postupku izrade pregovaračkih pozicija učestvuju:
 - 1) ministarstva, posebne organizacije i službe Vlade i drugi organi i organizacije, u skladu sa svojom nadležnošću;
 - 2) pregovaračke grupe za pripremu i pregovore o pristupanju (u daljem tekstu: pregovaračke grupe);
 - 3) Pregovarački tim za vođenje pregovora o pristupanju Republike Srbije Evropskoj uniji (u daljem tekstu: Pregovarački tim).

3. Ministarstva, posebne organizacije i službe Vlade, kao i drugi organi i organizacije koji su članovi pregovaračke grupe, dostavljaju sekretaru pregovaračke grupe i Kancelariji za evropske integracije obaveštenje o svojim stalnim predstavnicima u pregovaračkoj grupi.

Ministarstvo, posebna organizacija i služba Vlade, odnosno drugi organ ili organizacija, osim svojih stalnih predstavnika, u rad pregovaračke grupe uključuje i druge predstavnike, u zavisnosti od teme koju pregovaračka grupa razmatra, a na predlog pregovaračke grupe, može angažovati i druge stručne organizacije i istaknute stručnjake.

Predsednik pregovaračke grupe organizuje rad pregovaračke grupe uz konsultacije sa nadležnim članovima Pregovaračkog tima zaduženim za oblast za koju je obrazovana pregovaračka grupa.

U radu pregovaračke grupe, u poslovima koji se odnose na proces pregovora o pristupanju Republike Srbije Evropskoj uniji, učestvuju članovi Pregovaračkog tima zaduženi za oblast za koju je obrazovana pregovaračka grupa.

Predsednik pregovaračke grupe može organizovati rad pregovaračke grupe prema potpoglavljima koja čine sastavni deo poglavlja pregovora za koje je obrazovana pregovaračka grupa. Predsednik pregovaračke grupe može zadužiti člana pregovaračke grupe da, u okviru pregovaračke grupe, rukovodi obavljanjem poslova u vezi sa određenim potpoglavljem.

Pregovaračka grupa o svakom održanom sastanku priprema zapisnik, koji sadrži zaključke, zadatke i rokove za njihovu realizaciju. Predsednik pregovaračke grupe dostavlja zapisnik sa sastanka pregovaračke grupe

svim članovima pregovaračke grupe, Pregovaračkom timu i Kancelariji za evropske integracije, u roku od dva radna dana od održanog sastanka.

Član pregovaračke grupe koji rukovodi obavljanjem poslova u vezi sa određenim potpoglavljem dostavlja predsedniku pregovaračke grupe zapisnik sa sastanka dela pregovaračke grupe koji je nadležan za potpoglavlje, u roku od dva radna dana od održanog sastanka. Predsednik pregovaračke grupe dostavlja ovaj zapisnik, bez odlaganja, svim članovima pregovaračke grupe, Pregovaračkom timu i Kancelariji za evropske integracije.

Nadležnost za praćenje propisa Evropske unije u okviru pregovaračke grupe se utvrđuje u skladu sa zakonom, uz korišćenje podataka o podeli nadležnosti unetih u elektronsku bazu podataka koja prati Nacionalni program za usvajanje pravnih tekovina Evropske unije (NPAA).

4. Pregovaračka grupa priprema nacrt pregovaračke pozicije za poglavlje za koje je nadležna, u roku i na način koji utvrdi Pregovarački tim, uzimajući u obzir izveštaj o sprovedenom skriningu Evropske komisije i druga relevantna dokumenta. Pregovarački tim daje mišljenja i sugestije pregovaračkoj grupi prilikom razmatranja optimalnih rešenja za pripremu pregovaračke pozicije.

O otvorenim pitanjima u postupku izrade pregovaračkih pozicija, predsednik pregovaračke grupe obaveštava šefa Pregovaračkog tima, a po potrebi, i nadležnog člana Vlade i člana Vlade zaduženog za poslove evropskih integracija.

U toku pripreme pregovaračkih pozicija, pregovaračka grupa konsultuje zainteresovanu javnost.

Pregovaračka grupa usvaja nacrt pregovaračke pozicije za pregovore o poglavlju za koje je nadležna na osnovu usaglašenih stavova svih članova pregovaračke grupe kao i predstavnika drugih organa i organizacija koje su pri izradi pregovaračke pozicije uključene u rad pregovaračke grupe.

Pregovarački tim razmatra nacrt pregovaračke pozicije i po potrebi ga usaglašava sa pregovaračkom grupom, pre upućivanja Vladi.

5. Ministarstvo, posebna organizacija ili služba Vlade čiji predstavnik rukovodi radom pregovaračke grupe, predlaže Vladi usaglašen predlog pregovaračke pozicije.

Nakon što Vlada usvoji pregovaračku poziciju, pregovaračka grupa i Pregovarački tim predstavljaju zainteresovanoj javnosti osnovna rešenja sadržana u pregovaračkoj poziciji.

Vlada dostavlja pregovaračku poziciju nadležnom telu Narodne skupštine.

Ako nadležno telo Narodne skupštine odluči da razmatra pregovaračku poziciju i na sednicu pozove predstavnike Vlade, u radu tog tela učestvuju nadležni član Vlade, predsednik pregovaračke grupe i šef Pregovaračkog tima.

6. Prevod i stručnu redakтуру prevoda na engleski jezik usvojene pregovaračke pozicije i pratećih dokumenata vrše nadležni organi ili organizacije u okviru rada pregovaračke grupe u skladu sa terminologijom predviđenom posebnim aktima Vlade i bazom termina Evronim.

Pregovarački tim vrši tehničku i stručnu obradu pregovaračke pozicije i pratećih dokumenata na engleskom jeziku.

Pregovaračke pozicije i prateća dokumenta dostavlja Evropskoj uniji Pregovarački tim preko Stalne misije Republike Srbije pri Evropskoj uniji.

7. Ukoliko je u toku pregovora potrebno pripremiti izmenu ili dopunu pregovaračke pozicije, u pogledu pripreme i usvajanja odgovarajućih akata primenjuju se odredbe iz tačke 2–6 ovog zaključka.

Ako se u toku pregovora pojavi potreba za dodatnim pojašnjenjima pregovaračkih pozicija, Vlada usvaja potrebna pojašnjenja radi upućivanja Evropskoj uniji.

8. Ovaj zaključak objaviti u „Službenom glasniku Republike Srbije“.

Stalna konferencija
gradova i opština

Savez gradova i opština Srbije

Makedonska 22/VIII

11000 Beograd

tel: 011 32 23 446

fax: 011 32 21 215

secretariat@skgo.org

www.skgo.org

www.facebook.org/skgo.sctm

www.twitter.com/skgo_sctm

